

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminalistiky

**Vyšetřování drogové kriminality a typické
stopy drogové kriminality**

Bakalářská práce

An investigation of drug-related crime and its characteristics signs

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
Mgr. Štěpán Kremlička

AUTOR PRÁCE
Jan Psutka

PRAHA
2022

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Současně také děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Štěpánu Kremlíčkoví za vedení a cenné rady.

Ve Vimperku, dne 3. března 2022

Jan Psutka

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou vyhledávání, odhalování, dokumentování a objasňování drogové trestné činnosti, charakterizováním drogové kriminality a seznamuje čtenáře s policejními činnostmi. Ve své úvodní části se zaměřuje na základní pojmy drogové problematiky, vymezuje pojem droga a popisuje základní rozdělení drog. Práce obsahuje jednotlivé trestné činy, kterých se pachatel může dopustit při páchání drogové kriminality. Dále se práce zaměřuje na úkoly Policie České republiky, které plní při boji s drogovou kriminalitou. Hlavní část práce je zaměřena na metodiku vyšetřování drogových trestných činů se stěžejním tématem typické stopy drogové kriminality, které pachatel zanechává při výrobě a distribuci drog.

Klíčová slova

droga * drogová kriminalita * omamné a psychotropní látky * trestný čin* Policie České republiky * metodika vyšetřování * kriminalistická stopa *

Anotation

This bachelor thesis shows how to search, detect, prove and clarify a drug-related crime. It shows objectives of police by describing the drug-related crime. The Introduction of this bachelor thesis deals with the basic terminology of drugs. It describes the basic division of drugs and explains the term drug itself. It resumes some of criminal acts, which might be committed when using drugs. It also describes objective of the Police of the Czech Republic, which are connected with a fight against the drug-related crime. In the main part it focuses on a methodology of investigation the drug-related crimes. The main focus lies on typical traces of drug-related crime, which a perpetrator leaves during drug manufacturing or distributing.

Key words

drug * drug-related crime*intoxicating and psychoactive substances * crime* the Police of the Czech Republic * investigative methodology * criminal tracking *

OBSAH

Úvod	7
1. Obecný náhled na drogovou kriminalitu	9
1.1. Vysvětlení základních pojmů z oblasti drogové kriminality	11
1.2. Pojem droga a její rozdělení	13
2. Přehled trestněprávní úpravy drogové kriminality	20
2.1. Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy	20
2.2. Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy	21
2.3. Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku	22
2.4. Výroba a držení předmětů k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy	23
2.5. Šíření toxikomanie	23
2.6. Analýza statistických dat drogových trestných činů podle jednotlivých skutkových podstat podle trestního zákoníku za rok 2020	24
2.7. Současná právní úprava v zákoně o návykových látkách	25
3. Úkoly pořádkové policie a služby kriminální policie a vyšetřování na úseku boje s drogovou kriminalitou	27
3.1. Služba pořádkové policie	27
3.2. Služba kriminální policie a vyšetřování Oddělení obecné kriminality	28
3.3. Operativně pátrací činnost Policie České republiky	30
3.3.1. <i>Operativně pátrací prostředky</i>	31
3.3.2. <i>Podpůrné pátrací prostředky</i>	32
4. Metodika vyšetřování drogové kriminality	35
4.1. Kriminalistická charakteristika drogové trestné činnosti	36
4.1.1. <i>Pachatel</i>	37
4.1.2. <i>Oběť</i>	38
4.2. Typické vyšetřovací situace	39
4.3. Zvláštnosti předmětu vyšetřování	41
4.4. Zvláštnosti podnětů vyšetřování	43
4.5. Zvláštnosti počátečních vyšetřovacích úkonů a opatření	44
4.5.1. <i>Ohledání</i>	44
4.5.2. <i>Prohlídka osob</i>	45
4.5.3. <i>Prohlídka zemřelé osoby</i>	46
4.5.4. <i>Domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor a pozemků</i>	46
4.6. Zvláštnosti vyšetřovaných verzí a plánování vyšetřování	46
4.7. Zvláštnosti následných úkonů	47

4.7.1. Výslech podezřelého	47
4.7.2. Expertní činnost	49
5. Obecná charakteristika kriminalistických stop	50
5.1. Typické stopy drogové kriminality	51
5.1.1. Typické stopy u výrobců drog	52
5.1.2. Nelegální laboratoř metamfetaminu (pervitin)	52
5.1.3. Nelegální indoor pěstírny konopí	54
5.2. Typické stopy u přepravců drog	56
Závěr	58
Seznam použité literatury	60
Knižní zdroje	60
Zákony a stanoviska	61
Nařízení a interní předpisy	61
Internetové zdroje	63

Úvod

Tématem bakalářské práce je vyšetřování drogové kriminality a typické stopy drogové kriminality. Konkrétní téma jsem si zvolil z důvodu, že jsem příslušníkem Policie České republiky obvodního oddělení Vimperk a mám zájem působit na oddělení obecné kriminality, Služby kriminální policie a vyšetřování na úrovni územního odboru, kde se chci převážně zabývat vyhledáváním, odhalováním a objasňováním páchaní drogové kriminality. Vyšetřování drogové trestné činnosti je velmi obsáhlé téma.

Zvolené téma bakalářské práce lze rozdělit do pěti kapitol, přičemž budou použity různé metody. Metoda generalizace bude patrná především u vysvětlování pojmových znaků drogové kriminality. Celá struktura bakalářské práce je sestavena metodou dedukce, jelikož se přímo nabízí popsat zvolené téma nejprve z obecného pohledu, tudíž představit co se považuje za drogovou kriminalitu a co obsahuje, krátké legislativní vymezení tématu a pro konkrétnější popis se věnovat jednotlivým komponentům a typickým kriminalistickým stopám. Z uvedených metod bude zpracován obecný náhled na drogovou kriminalitu, vymezení základních pojmů a rozdělení drog. Následovat bude právní úprava drogové kriminality a výklad trestných činů související s drogovou kriminalitou, které jsou obsaženy v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Pro naplnění stanoveného cíle je nezbytné popsat hlavní úkoly Policie ČR v boji s drogovou kriminalitou a operativní činnosti, které policisté využívají při vyšetřování drogové kriminality. Stěžejním úkolem bakalářské práce musí být kapitola obsahující metodiku vyšetřování drogové kriminality. Pro odhalování drogové kriminality jsou nezbytné kriminalistické stopy, které jsou typické pro drogovou kriminalitu. Kriminalistickým stopám je nezbytné věnovat náležitou pozornost, jelikož výskyt typických kriminalistických stop se mění dle druhu drogové kriminality i způsobu páchaní.

Tato bakalářská práce si klade za cíl popsat úkoly, které orgány Policie České republiky při boji s drogovou kriminalitou plní a jaké instituty mohou policisté při své policejní činnosti využívat. Dalším cílem bakalářské práce je zpracovat

přehled jednotlivých druhů páchaní trestné činnosti s jejich charakteristickými znaky, typickými stopami a činnostmi, které policisté provádějí při vyšetřování. Vyšetřování drogových trestných činů se odlišuje případ od případu a z tohoto důvodu jsem bakalářskou práci směřoval k doporučeným metodám a postupům.

1. Obecný náhled na drogovou kriminalitu

Zneužívání drog v novodobé historii tedy 19. a 20. století se rozděluje na tři období. V prvním období do roku 1960 se hovoří o odborném problému. Drogovou kriminalitou se zabývají na jedné straně kriminalisté, jejichž okruh byl potírání trestné činnosti, a na straně druhé kvalifikovaní odborníci v oboru lékařství, kteří se zabývali léčením závislosti. Do roku 1960 se zneužíváním drog zabývá pouze úzká skupina odborníků.

Od roku 1960 do roku 1990 se zneužívání drog plně rozvinulo a došlo k prudkému nárůstu užívání drog. Nejvíce tento společenský problém zasáhl vyspělé demokratické země, zejména západní Evropu a USA. Zasažené země si uvědomily drogovou problematiku a změnily drogovou politiku. Užívání drog má v uvedeném období dopad na sociální život a vznikají vážné zdravotní problémy u uživatelů drog.

V roce 1991 se o drogách poprvé vyjadřuje Organizace spojených národů (OSN) v Globálním akčním plánu z roku 1991. OSN mluví o drogách jako o globálním problému, který charakterizuje v následujících bodech. Drogy ovlivňují prakticky všechny země světa a každá země má určitou úlohu, buď je zemí producentskou, transitní, spotřebitelskou. Česká republika je od poloviny 90. let zemí spotřebitelskou, myšleno v globálním měřítku. Globálním problémem s drogami nelze vyřešit pouze v jedné zemi, ale je potřeba mezinárodní spolupráce.¹

Mezi roky 2015 až 2019 došlo k nárůstu problémů s drogami v chudších zemích Jižní a Střední Ameriky a lze pozorovat tento trend i v Africe. Silný nárůst drog byl zaznamenán i v Jižní a jihozápadní Asii a také na Blízkém a Středním východě. Celý svět v roce 2020 zasáhla pandemie Covid 19, která zhoršila nezaměstnanost, a více lidí začalo žít v chudobě. Tato krize zvýšila počet osob, které drogy užívají, pěstují, nebo vyrábí. Na začátku pandemie došlo k útlumu

¹ KALINA, Kamil a kol. *DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 80-86734-05-6, str. 15.

obchodování s drogami, ale přístup k drogám se začal šířit v online prostředí na zakázaných webech. Drogy se začaly odesílat prostřednictvím pošty po bezkontaktním zaplacení. Do roku 2030 se dle OSN předpokládá, že dojde k navýšení osob, které drogy užívají.²

Drogová kriminalita je problémem vnitrostátním i mezinárodním. V mezinárodním boji proti drogové kriminalitě má nejvyšší úlohu OSN, která zřídila orgány zaměřené na drogovou kriminalitu. Byly vypracovány tři klíčové smlouvy, které mají působnost na mezinárodní úrovni. První smlouva Jednotná úmluva OSN o omamných látkách z roku 1961. Druhá smlouva Úmluva o psychotropních látkách z roku 1971 a třetí smlouva Úmluva proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami.

Legislativa Evropské unie, která je vydávána Evropským parlamentem, Evropskou radou a Evropskou komisí, vydala níže uvedené nařízení.

- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady Evropského společenství (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004 o prekursorech drog.
- Nařízení Rady (ES) č. 111/2005 ze dne 22. prosince 2004, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi.
- Nařízení Komise (ES) č. 1277/2005 ze dne 27. července 2005, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog a k nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi.

V České republice je trestněprávním zákonem boje proti drogové kriminalitě zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Vláda České republiky vydává prováděcí předpisy. Mezi hlavní trestně právní předpisy patří Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým

² *unodc.org: Světová drogová zpráva 2021* [online]. [cit.4.10.2021]. Dostupné z Světová drogová zpráva 2021 (unodc.org)

se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů a prováděcí předpis Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku.

1.1. Vysvětlení základních pojmů z oblasti drogové kriminality

Vymezení pojmů z celé oblasti drogové kriminality nelze obsáhnout do této bakalářské práce, proto se práce zaměřuje na důležité pojmy, které s touto bakalářskou prací souvisí a mnohokrát se vyskytují i v policejních činnostech.

Výrobce drog zpravidla sám drogy nekonzumuje, ale pokud je konzumentem, vyrábí si drogu pro svoji vlastní potřebu bez finanční ztráty. Výrobce drog musí mít obstarány prostory a zařízení pro výrobu a s tímto souvisí i zajištění zdroje elektrické energie, která je pro výrobu nepostradatelná. Výrobci drog dle odborníků dosahují středoškolského vzdělání a při výrobě využívají určité znalosti z knih a získávají zkušenosti při provádění pokusů a vlastních experimentů.³

Dealer je osoba, která řídí a zásobuje drogami několik distributorů a provádí distribuci drog.⁴

Distributor je osoba, jejímž smyslem je distribuce drog a tyto drogy jsou mu dodávány. Jedná se o nejnižší obchodní článek. Distributor nakupuje drogy od dealerů a prodává je koncovému trhu.⁵

Distributorů drog se v mém okolí nachází více než dost, drogy si odkupují od dealerů rovnou z vozidla, nebo v místech, kde se nenachází kamerový systém

³ KONRÁD, Zdeněk et al. *KRIMINALISTIKA. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 272.

⁴ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6, str. 9.

⁵ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6, str. 10.

města Vimperk. Pro Službu kriminální policie a vyšetřování (SKPV) je klíčové získat informace o výrobcí drog, především se zaměřit na prvotní klíčové skutečnosti od informátora.

Drogová scéna-jedná se o typickou kategorii rozsahu, druhu, nejčastější způsoby a míru zneužívání drog v dané oblasti.⁶

Drogová závislost je psychická nebo fyzická závislost na drogách a stává se součástí člověka samého. Zahrnuje potřebu drogu konzumovat a při nedostatku drogy se projevují změny chování, které vždy zahrnují nutkání brát drogu stále, nebo pravidelně. Drogově závislá osoba častokrát zvyšuje dávky pro své uspokojení.⁷ Ze svého pozorování mají lidé závislí na drogách hubenou postavu, až vyžilou, spojenou s vypadáváním chrupu. Dále bývají často opocení s nedostatečnou osobní hygienou. S tímto souvisí i duševní stav člověka, který trpí poruchou nálad.

Návyková látka je právně vymezena podle ustanovení § 130 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku – „*Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování*“.⁸ Pojem návyková látka je uvedena i v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a změně některých zákonů, dále v zákoně č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Toxikomanie – jde o pojem shodný s drogovou závislostí, ale je více chápána jako společenská překážka, nebo záležitost, která postihuje větší část společnosti v negativním slova smyslu. Toxikomanií lze interpretovat znalci a experty jako

⁶ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Drogová kriminalita*. vyd. Praha: Policie ČR, Úřad vyšetřování pro Českou republiku Ministerstvo vnitra ČR – odbor personální práce a vzdělávání, 1999. ISBN 32-5901-7-261, str. 4.

⁷ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Drogová kriminalita*. vyd. Praha: Policie ČR, Úřad vyšetřování pro Českou republiku Ministerstvo vnitra ČR – odbor personální práce a vzdělávání, 1999. ISBN 32-5901-7-261, str. 4.

⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

„stav periodické nebo chronické intoxikace, která škodí jednotlivci i společnosti a je vyvolán opakovaným užíváním drogy“.⁹

Omamné a psychotropní látky (OPL) jsou návykové látky uvedené v nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. V příloze 1 až 3 je vytvořen seznam omamných látek. Mezi omamné látky náleží například kokain, koka-list, konopí, morfin, opium, kodein, kokain. V příloze 4 až 7 jsou uvedeny psychotropní látky, mezi které patří například amfetamin, metamfetamin, diazepam.¹⁰

Prekursory se označují látky při výrobě OPL jako jejich předstupeň. V České republice je problematika prekursorů upravena zákonem č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog s odkazem na předpis Evropské unie nařízení Evropského společenství (ES) č. 273/2004, o prekursorech drog.¹¹ Nařízení v příloze I. vyjmenovává, které látky se označují jako prekursory, např. efedril, acetanhydrid. Neuvedenými látkami se rozumí všechny látky, které jsou identifikovány jako ty, které byly použity při nedovolené výrobě OPL.¹²

1.2. Pojem droga a její rozdělení

Pojem droga je odborným názvem, který má mnoho významů. *„Droga pochází z arabského slova „durana“ s původním názvem pro léčivo a podle Světové zdravotnické organizace z roku 1969 je za drogu považována jakákoliv látka, která je-li vpravena do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více funkcí“.¹³* V odborné terminologii jsou od roku 1971 drogy označovány jako omamné a

⁹ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6, str. 10.

¹⁰ *Zakonyprolidi.cz: Nařízení vlády 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek* [online]. [cit.11.10.2021]. Dostupné z: 463/2013 Sb. Nařízení vlády o seznamech návykových látek (zakonyprolidi.cz)

¹¹ GRIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a kol. *Kriminologie*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5, str. 366.

¹² *mzcr.cz: Legislativa Evropské unie v oblasti prekursorů drog* [online]. [cit.11.10.2021]. Dostupné z: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1258/2013 ze dne 20. listopadu 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 273/2004 o prekursorech drogText s významem pro EHP (europa.eu)

¹³ ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 8.

psychotropní látky. Aby se jednalo o drogu, musí splňovat dvě role. První rolí je schopnost ovlivňovat prožívání reality a druhou rolí je schopnost vyvolávat závislost.¹⁴

Rozdělení drog

Základním rozdělením dle historického vývoje je dělení drog na přírodní drogy a syntetické drogy. Autorka uvádí, že rozdělení drog může být podle drogové závislosti, nebo podle chemického složení.¹⁵ Základem přírodních drog je přírodní surovina a mezi nejvíce známé se řadí konopí (marihuana), mák, který obsahuje opium, a koka, která obsahuje kokain. Z přírodních drog se vyrábí některé syntetické drogy, např. heroin, kokain. Drogy vyráběné synteticky neboli vyrobeny uměle jsou např. amfetaminy (pervitin), fencyklidiny, halucinogeny, léčiva a těkavá rozpouštědla.¹⁶

Analýza zajištěných drog dle statistických dat má vypovídající hodnotu o operativní situaci na úseku drogové kriminality v České republice. Podle Tabulky 1 je zřejmé, že došlo k velmi výraznému zvýšení zajištění cannabisu a mírnému zvýšení zajištění metamfetaminu oproti roku 2019.

¹⁴ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6, str. 7.

¹⁵ ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 23.

¹⁶ ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 23-33.

Tabulka 1: Množství zajištěných drog¹⁷

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
cannabis (g)	277 988	440 780	563 335	735 362	569 564	655 055	722 107	1 094 601	948 015	546 339	655 130
cannabis - rostliny (ks)	64 904	62 817	90 091	73 639	77 685	30 770	57 660	54 392	28 334	26 925	15 990
pěstírna	145	165	199	276	301	220	299	305	202	258	167
metamfetamin	21 301	18 476	31 900	69 137	50 238	107 363	90 718	93 256	106 155	27 576	29 601
varna	307	338	235	261	272	263	261	264	240	234	160
kokain (g)	14 162	16 071	8 050	35 788	5 406	120 386	39 367	27 376	24 189	187 102	2 642
heroin (g)	30 453	4 730	7 576	5 045	156 810	1 585	19 334	19 084	1 340	8 838	286

Drogy rostlinného původu

Drogy rostlinného původu udržují pozornost již celá tisíciletí. Zaujímají místa na nezákonných drogových trzích ve všech světadílech.

- **Koka** je keř nebo malý strom s prutovitými větvemi. Největším producentem koka listů zůstává jihoamerický kontinent. Životnost plantáže koky je zpravidla 20 let a koka listy se sklízí z koky od stáří tří let až čtyřikrát ročně. Účinnou látkou z listů koka je dominantní alkaloid kokain. Výroba drogy kokain představuje složitý a náročný technologický proces. Kokain je bez zápachu a jedná se o bílou krystalickou látku. Osoby si tuto látku aplikují nejčastěji šňupáním. Nejnebezpečnější drogou je tzv. crack – volná báze kokainu, která se aplikuje kouřením a má velmi silné účinky.¹⁸ Touto aplikací se dostane velké množství kokainu do mozku a účinky se dostaví již za 4–6 vteřin po vdechnutí. Účinek dosahuje vrcholu během 30–60 minut, ale do jedné hodiny tyto účinky utichnou a nastává stádium, kdy toxikoman vyhledává novou dávku.¹⁹ V roce 2020 došlo ke snížení dovozu kokainu do České republiky v souvislosti s pandemickými opatřeními

¹⁷ *police.cz: Národní protidrogová centrála SKPV PČR-Výroční zpráva 2020* [online]. [cit.19.1.2022]. Dostupné z: Výroční zprávy (Annual reports, Jahresbericht) - Policie České republiky

¹⁸ ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 23-24.

¹⁹ BORNÍK, Miroslav. *DROGY co bychom o nich měli vědět*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-85821-98-2, str. 12.

(nouzový stav, uzavřené hranice, omezení pohybu). V roce 2020 bylo zajištěno 2642 gramů této drogy a jedná se o velký pokles zajištění oproti roku 2019. V roce 2019 bylo zajištěno 187 102 gramů kokainu.²⁰

- **Mák** patří k nejstarším kulturním rostlinám, jejichž pěstování je rozšířeno na velké části povrchu Země, především však v mimotropických oblastech severní polokoule. Plodem máku setého je tobolka neboli makovice. Nařezáním nezralých makovic speciálními noži se získává z máku opium. Nejvýznamnější látkou v opiu je alkaloid morfin, který je využíván ve farmacii, ale i zneužíván pro toxikologické účely. Největší část opia směřuje do ilegální výroby, zaměřené na získávání morfinu jako základní suroviny k výrobě heroinu.

Heroin je převážně bílý prášek nahořklé chuti, zapáchající po octu, prášek nemusí mít vždy bílou barvu, může mít hnědou i nažloutlou.²¹ Výše jmenovaná droga patří k nejrozšířenějším na světě, aplikuje se injekčně, kouřením heroinu, nebo inhalováním. S touto drogou souvisí i riziko nákazy virusu HIV a hepatitidy. Při užívání heroinu se rozvíjí somatická i psychická závislost a tolerance. Abstinenční příznaky se projevují ihned po odeznění účinku aplikované dávky. Heroin bývá dealery ředěn, pro vyšší zisk. K ředění se používá jedlá soda, omítka ze zdi, cukr, sádra, prací prostředky, kdy tyto suroviny můžou sebou nést rizika pro uživatele.²² Obchodování s heroinem v České republice klesá. Heroin je nahrazován jinými drogami: metamfetaminem, marihuanou, nebo kokainem. Obchod s heroinem ovlivnila i pandemická situace na území České republiky.

²⁰ *Policie.cz: Výroční zpráva NPC za rok 2020* [online]. [cit.3.10.2021]. Dostupné z: Zpravodajství-Policie České republiky

²¹ ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 25-26.

²² BORNÍK, Miroslav. *DROGY co bychom o nich měli vědět*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-85821-98-2, str. 9.

V roce 2020 bylo zajištěno 286 gramů a tento obchod probíhal nejčastěji v Praze.²³

- **Konopí** je jednou z nejstarších kulturních rostlin s mnohostranným využitím. Nejběžnějším konopím je *cannabis sativa* L. (konopí seté), případně *cannabis indica* L. (konopí indické). Účinnou látkou v konopí je delta-9- tetrahydrocannabinol, zkráceně THC. Jako cannabis se souhrnně označují marihuana, hašiš, hašišový olej.²⁴
 - **Marihuana** (mařenka, tráva, mariánka) je kouřena samostatně nebo společně s tabákem.
 - **Hašiš** je usušená pryskyřice z květů a listů horní části rostliny. Je to hustá olejovitá látka, která na vzduchu rychle usychá. Obsahuje THC, stejně jako marihuana, ale jeho obsah je až 10* větší. Obvykle bývá kouřen s tabákem, ale lze ho i polykat s jídlem, nebo pít s nápoji.
 - **Hašišový olej** obsahuje velmi vysoký obsah THC. Má hustou, tmavohnědou až černou barvu. Barva ale kolísá podle jeho čistoty a koncentrace.

Účinné látky v konopí a jeho produktech působí na lidský organismus jako halucinogeny. Po aplikaci konopí se projevují různé poruchy vnímání, citů, emocí, myšlení. Na osobě, která si aplikuje cannabis, lze vyzorovat mnoho změn na těle, například zarudlé oči, rozšířené zornice.²⁵

²³ *Policie.cz: Výroční zpráva NPC za rok 2020* [online]. [cit.3.10.2021]. Dostupné z: Zpravodajství-Policie České republiky

²⁴ ŠTABLOVÁ, Renata. a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 27.

²⁵ BORNÍK, Miroslav. *DROGY co bychom o nich měli vědět*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-85821-98-2, str. 5-6.

Syntetické látky

Syntetické látky, jak je již uvedeno v úvodu rozdělení drog, jsou zastoupeny amfetaminy, fencyklidiny, halucinogeny, společně s organickými rozpouštědly a léčivy.

- **Amfetamin, metamfetamin**-mezi nejznámější drogu na území České republiky patří Pervitin. Pervitin je vyráběn v nelegálních laboratořích z efedrinu nebo pseudoefedrinu, který se využívá v lékařství a je obsažen nejčastěji v léku Solutan. V současné době je lék Solutan nahrazen lékem NurofenStopgrip, Modafen, Disophrol.²⁶ Historie první výroby se udává na rok 1887 a rok 1888 v Japonsku. Do západního světa se amfetamin a metamfetamin dostal v roce 1929.²⁷ Pervitin je bílý mikrokryalický prášek, bez zápachu, hořké chuti.²⁸

Česká republika dlouhodobě zaujímá v Evropě největší počty záchytů výroben varen. Převažují malé domácí laboratoře, které vyrábí množství pervitinu v řádech gramů a distribuce je určena spíše pro domácí trh. Produkce určená pro export s výrobní kapacitou v řádech kg, představuje v České republice sedm procent z celkových záchytů. V roce 2020 bylo zajištěno 29 601 g a varen 160.²⁹

- **LSD** (Lysergic acid diethylamide) je nejvýznamnějším představitelem halucinogenních látek. I v menších dávkách vyvolává silné účinky a mnohdy vyvolává neočekávané návraty pocitů, jako při aplikaci. Konzumuje se převážně ústy, někdy i injekčně. Výroba je mnohem složitější než u amfetaminů.³⁰

²⁶ ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 31.

²⁷ BORNÍK, Miroslav. *DROGY co bychom o nich měli vědět*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-85821-98-2, str. 10.

²⁸ *prevcentrum.cz: Pervitin (metamfetamin)* [online]. [cit.11.10.2021]. Dostupné z: Pervitin (metamfetamin) – Prev-Centrum (prevcentrum.cz)

²⁹ *Policie.cz: Výroční zpráva NPC za rok 2020* [online]. [cit.03.10.2021]. Dostupné z: Zpravodajství-Policie České republiky

³⁰ ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 32-33.

- **Léčiva** se používají na naší drogové scéně, ať už jako surovina pro výrobu, nebo užívání v původní formě. Mezi nejvíce zneužívaná léčiva se uvádí opioidy, které se rozdělují na přírodní a semisyntetická (tinktura opiová, kodeinová léčba, morfinová léčba a syntetické fentanyl, pethidin, tilidin). Za druhé centrálně stimulační: efedrin, amfetaminy. Léky s obsahem efedrinu (Modafen, Paralen Plus, Nurofen stopgrip) a obsahem amfetaminu (psychoton, benzedrin, ritalin). Třetí kategorie se nazývá léčiva centrálně tlumivá, která jsou využívána při poruchách spánku, při léčbě epilepsie, nebo úzkostných stavů. Centrálně tlumivé látky jsou představovány především benzodiazepiny a barbituráty. Při dlouhodobém užívání těchto látek vzniká psychická i fyzická závislost. Mezi hlavní představitele a nejznámější benzodiazepiny patří diazepam, Seduxen, nitrazepam, flunitrazepam – Rohypnol, klonazepam. Barbituráty dlouhodobě působící: fenobarbital, střednědobé: amobarbital a krátkodobé: thiopental.³¹
- **Těkavá rozpouštědla** – na českém trhu je zneužívána řada látek, běžně na trhu dostupných jako rozpouštědla, ředidla nebo čisticí prostředky. Jejich obliba je dána jejich dostupností na legálním trhu a cenovou nabídkou. Nejčastěji se těkavá rozpouštědla vdechují a toxikomanům inhalace způsobuje halucinace a posléze narkózu.³² K nejčastěji zneužívaným látkám patří alifatické uhlovodíky (acetylen, propan), aromatické uhlovodíky (toluen), směsi uhlovodíků (benzen) a mnoho dalších.³³

³¹ ŠTABLOVÁ, Renata, Břetislav BREJCHA a kol. *NÁVYKOVÉ LÁTKY A SOUČASNOST*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-224-2, str. 79-81.

³² ŠTABLOVÁ, Renata. a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5, str. 33.

³³ ŠTABLOVÁ, Renata, Břetislav BREJCHA a kol. *NÁVYKOVÉ LÁTKY A SOUČASNOST*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-224-2, str. 73.

2. Přehled trestněprávní úpravy drogové kriminality

Trestné činy drogové kriminality jsou obsaženy v systematicce zákona č. 40/2009Sb., trestního zákoníku. Konkrétně v hlavě VII., která vymezuje znaky skutkových podstat trestných činů, podle významu zájmů, které trestní zákoník chrání. Společným objektem je „zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s jedy, omamnými a psychotropními látkami, přípravky obsahujícími omamnou nebo psychotropní látku a prekursory“.³⁴ V České republice byla v roce 2009 provedena změna právní úpravy, v současné době již neplatného trestního zákona. Tato změna byla reakcí na současné podmínky ve společnosti, zejména společenské, politické, hospodářské a sociální. Vznikl tak nový trestní zákoník, který byl účinný od 1. 1. 2010.³⁵ Od ustanovení od § 283 § do 289 jsou uvedeny skutkové podstaty trestných činů, které tak přímo souvisí s nedovolenou výrobou a nakládáním s OPL.³⁶ V rámci jednotlivých trestných činů je potřeba vysvětlit vybrané pojmy, které tvoří základní skutkovou podstatu.

2.1. Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy

Základní skutková podstata trestného činu podle ustanovení § 283 odst. 1) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, „Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou, nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed“.³⁷ Následující odstavce skutkové podstaty trestného činu postihují kvalifikované

³⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2* [online]. Praha: C.H. Beck, 2012, [cit.23.10.2021]. str. 2862. ISBN 978-80-7400-428-5. Dostupné z: Trestní zákoník - Beck-online

³⁵ NOVOTNÝ, František a kol. *Trestní právo hmotné. 4.* vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN:978-80-7380-651-4, str. 11.

³⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

³⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 5.* vyd. Praha: Leges, 2014. ISBN: 97-80-7502-049-9 str. 404.

páchání drogové trestné činnosti, kde se pachatelům ukládají vyšší trestní sankce za jiné skutečnosti a těžší následky.

Neoprávněně vyrobí je jakékoliv zhotovení, nebo vytvoření omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu, tedy bez jakéhokoliv zákonného zmocnění a nakládání s těmito látkami.

Neoprávněně jinému opatří – lze pod tímto pojmem spatřovat neoprávněné obstarání omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu jinému jiným způsobem než za finanční hotovost, tedy darováním, výměnou či protislužbou.

Přechováváním je každý způsob držení omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu. Pachatel nemusí mít omamnou či psychotropní látku u sebe, ale postačí, že ji má ve své moci.³⁸

2.2. Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

Základní skutková podstata trestného činu podle ustanovení § 284 odst. 1) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, „*Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku, konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoliv z tetrahydrokanabinolů, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC)*“.³⁹ Druhý odstavec postihuje pachatele vyšší trestní sazbou z důvodu neoprávněného přechovávání pro vlastní potřebu jinou omamnou nebo psychotropní látku než konopí. Při naplnění třetího a čtvrtého odstavce lze uložit větší trestní sazbu, spáchá-li čin ve větším rozsahu, nebo značném rozsahu.

³⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2 [online]. Praha: C.H. Beck, 2012, [cit.1.1.2022]. str. 2862. ISBN 978-80-7400-428-5. Dostupné z: Trestní zákoník-Beck-online

³⁹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vyd. Praha: Leges, 2014. ISBN: 97-80-7502-049-9, str. 410.

Pro vlastní potřebu – tento pojem je zásadní, pro vlastní potřebu znamená, že nemohou být látky určeny pro jinou osobu, neboť by se v takovém případě jednalo o trestný čin dle § 283 odst. 1). Důvod jejich přechovávání je výhradně osobní spotřeba konzumenta.⁴⁰

2.3. Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

Základní skutková podstata trestného činu podle ustanovení § 285 odst. 1) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, „*Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí*“.⁴¹ Ustanovení popisuje nedovolené pěstování rostlin s obsahem OPL pro vlastní potřebu, jedná se o privilegovanou skutkovou podstatu k § 283 trestního zákoníku, které postihuje výrobu omamných a psychotropních látek jako takovou, § 285 trestního zákoníku se výhradně zabývá pěstováním konopí. Ve druhém odstavci je uvedeno jednání spočívající v neoprávněném pěstování hub a jiných rostlin pro vlastní potřebu v množství větším než malém. Třetí a čtvrtý odstavec předmětného ustanovení již nerozlišuje pěstování konopí, hub a jiných rostlin obsahujících omamnou a psychotropní látku, ale hrozí větší trestní sazbou za jednání ve větším rozsahu a značném rozsahu.⁴²

Pro vlastní potřebu – tento pojem je rozebrán v trestném činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu dle § 284 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.

⁴⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2 [online]. Praha: C.H. Beck, 2012, [cit.2.1.2022]. str. 2862. ISBN 978-80-7400-428-5. Dostupné z: Trestní zákoník-Beck-online

⁴¹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vyd. Praha: Leges, 2014. ISBN: 97-80-7502-049-9, str. 412.

⁴² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2 [online]. Praha: C.H. Beck, 2012, [cit.2.1.2022]. str. 2862. ISBN 978-80-7400-428-5. Dostupné z: Trestní zákoník-Beck-online

2.4. Výroba a držení předmětů k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

Základní skutková podstata trestného činu podle ustanovení § 286 odst. 1) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, „*Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu*“.⁴³ Ve druhém odstavci uvedeného trestného činu umožňuje použití vyšší trestní sazby, pokud byly naplněny podmínky, spáchá-li čin jako člen organizované skupiny, ve značném rozsahu, ve větším rozsahu vůči dítěti, nebo získá pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

2.5. Šíření toxikomanie

Základní skutková podstata trestného činu podle ustanovení § 287 odst. 1) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, „*Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti*“.⁴⁴ Druhý a třetí odstavec stanoví použití vyšší trestní sazby za splnění konkrétních podmínek.

Formy svádění nejsou zákonem přesně vymezeny, mohou mít různé formy, například přemlouvání ke zneužívání návykových látek, poučení (jak na to), eventuálně ukázání způsobu zneužívání určité návykové látky či o jinou formu vyvolání rozhodnutí o zneužívání takové látky.

⁴³ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vyd. Praha: Leges, 2014. ISBN: 97-80-7502-049-9, str. 414.

⁴⁴ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vyd. Praha: Leges, 2014. ISBN: 97-80-7502-049-9, str. 415.

Podněcováním – ke zneužívání návykové či psychotropní látky je potřeba rozumět podnět, kterým pachatel zamýšlí vzbudit u jiných osob rozhodnutí nebo náladu vedoucí ke zneužívání.

Šíření – lze charakterizovat jako zneužívání návykové látky, jiné než alkoholu (může jít třeba o vyzývání osob, které látky již zneužívají, aby své postoje a návyky dále šířily mezi své vrstevníky). Podněcování nebo šíření se může stát jak ústním projevem, tak i prostřednictvím tisku nebo jiného sdělovacího prostředku.⁴⁵

2.6. Analýza statistických dat drogových trestných činů podle jednotlivých skutkových podstat podle trestního zákoníku za rok 2020

V roce 2020 byl největší počet zjištěných trestných činů pro trestný čin Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami, následoval trestný čin Přechovávání omamné a psychotropní látky. Nejméně častý trestný čin je Šíření toxikomanie. Na území Jihočeského kraje nedošlo dle dostupné tabulky k největšímu počtu zjištěných trestných činů drogové kriminality, popředí zaujímá hlavní město Praha, kraj Středočeský a kraj Moravskoslezský. Uvedené je přehledně zpracováno v Tabulce 2, která je součástí výroční zprávy za rok 2020 vytvořenou Národní protidrogovou centrálou.

⁴⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2* [online]. Praha: C.H. Beck, 2012, [cit.2.1.2022]. str. 2862. ISBN 978-80-7400-428-5. Dostupné z: Trestní zákoník-Beck-online.

Tabulka 2: Přehled zjištěných trestných činů⁴⁶

	§ 283	§ 284	§ 285	§ 286	§ 287	§ 288
Jihočeský	186	41	9	1	0	0
Jihomoravský	165	53	6	5	0	0
Karlovarský	165	27	2	1	3	0
Královéhradecký	120	31	7	5	4	1
Liberecký	105	66	15	4	0	0
Moravskoslezský	388	55	15	10	0	1
Olomoucký	199	45	6	7	0	0
Pardubický	105	42	11	9	0	0
Píseňský	88	16	4	4	1	0
Praha	450	162	2	6	0	22
Středočeský	280	118	27	5	1	5
Ústecký	319	26	15	8	0	0
Vysočina	125	15	0	2	0	0
Zlínský	74	23	3	3	0	0
NPC	90	3	0	0	0	0
CELKEM	2 859	723	122	70	9	29

2.7. Současná právní úprava v zákoně o návykových látkách

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, postihuje protiprávní jednání na úseku drogové kriminality (OPL). Dle ustanovení § 39 odst. 2 se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že neoprávněně přechovává návykovou látku v malém množství pro vlastní potřebu, neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující návykovou látku, nebo umožní neoprávněně požívání návykových látek osobě mladší 18 let, nejde-li o čin přísněji trestný.⁴⁷ Z hlediska přestupku jsou velmi

⁴⁶ *policie.cz: Národní protidrogová centrála SKPV PČR-Výroční zpráva 2020* [online]. [cit.19.1.2022]. Dostupné z: Výroční zprávy (Annual reports, Jahresbericht) - Policie České republiky

⁴⁷ *zakonyprolidi.cz: Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů* [online]. [cit.25.10.2021]. Dostupné z: 167/1998 Sb. Zákon o návykových látkách (zakonyprolidi.cz)

důležitými znaky jednání, výhradní pěstování a držení OPL jen pro vlastní potřebu a v malém množství.

Nejvyšší soud České republiky vydal sjednocující stanovisko,⁴⁸ ve kterém je řešena hodnota omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících, pro účely trestního zákoníku. V příloze uvedeného stanoviska je seznam jednotlivých omamných a psychotropních látek, z nichž ty nejznámější jsou uvedeny v Tabulce 3, ve které je stanoveno pro potřeby trestního zákoníku množství větší než malé a nejnižší hodnota účinné látky, kterou musí obsahovat.

Tabulka 3: Nejvíce se vyskytující omamné a psychotropní látky⁴⁹

Látka	Hmotnost větší než malé (hmotnost směsi)	Hmotnost větší než malé (účinná látka)
Heroin	více než 1,5 g	0,2 g (0,22 g hydrochlorid)
Kokain	více než 1 g	0,54 g (0,6 g hydrochlorid)
Marihuana	10 g (15 g)	1 g (1,5 g)
Hašiš	Více než 5 g	1 g
Metamfetamin (pervitin)	více než 1,5 g (2 g)	0,5 g (0,6 g) 0,6 hydrochlorid (0,72 g hydrochloridu)
LSD	5 papírků/tablet/želatinových kapslí	0,000134g
Psilocybin (lysohlávky)	více 40 plodnic	0,05 g
Extáze (MDMA)	více než 4 tablety/kapsle/nebo více než 0,4 g práškovité substance	0,34 g (0,40 g hydrochloridu)

⁴⁸ Blíže srovnej Stanovisko trestního kolegia vedené pod spisovou značkou Tpjn 301/2013.

⁴⁹ zakonyprolidi.cz: *Rozhodnutí NS ze dne 13. 03. 2014* [online]. [cit.25.10.2021]. Dostupné z: Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících. (zakonyprolidi.cz)

3. Úkoly pořádkové policie a služby kriminální policie a vyšetřování na úseku boje s drogovou kriminalitou

Úkoly služby pořádkové policie a SKPV jsou obsaženy v Závazném pokynu policejního prezidenta č. 272 ze dne 12. prosince 2016 o drogové kriminalitě.

3.1. Služba pořádkové policie

Pořádková policie představuje pilíř Policie České republiky. Zejména plní úkoly v trestním, přestupkovém i správním řízení a chrání bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek. Pořádkoví policisté pracují na obvodních odděleních a místních odděleních na území hlavního města Prahy. Policisté pomáhají lidem nepřetržitě a jsou schopni zajistit neustálou akceschopnost. V rámci počtu jsou nejpočetnější skupinou policistů.⁵⁰

V rámci činnosti pořádková policie přispívá v boji s drogovou kriminalitou policista svojí místní a osobní znalostí ve svém okrsku. Především informovaností o osobách, které se v minulosti zabývaly výrobou a distribucí omamných a psychotropních látek. Svou činnost zaměřují do míst s koncentrací mladých lidí, protože v těchto místech dochází velmi často ke konzumaci, nebo prodeji drog. Velmi často se příslušník pořádkové policie setkává s nalezením OPL při běžné kontrole dopravního prostředku, během které je z dopravního prostředku cítit droga, nebo se v autě nacházejí nejrůznější materiály k výrobě konkrétní OPL. Jiný možný způsob získání informací je v souvislosti s výsledkem osob při šetření jiné možné trestné činnosti. Své poznatky policista předává kriminalistům, kteří informace vyhodnocují a provádí činnost po linii drogové kriminality.

⁵⁰ *policie.cz: POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY 2017* [online]. Praha: 2017. [cit.26.10.2021]. ISBN 978-80-270-0664-9. Dostupné z: Základní policejní služby - Policie České republiky

Pořádková policie plní úkoly při boji s drogovou kriminalitou, zejména

- se zaměřuje výkon služby do míst, kde se soustřeďují uživatelé návykových látek nebo kde jsou nabízeny návykové látky; spolupracuje přitom zejména s obecní (městskou) policií; ve specifických podmínkách drážní dopravy provádí opatření k vyhledávání osob, které s návykovými látkami neoprávněně nakládají, a k odhalení úkrytů při přepravě těchto látek po železnici,
- provádí orientační vyšetření ke zjištění, zda účastník silničního provozu není pod vlivem návykové látky, v případě pozitivního zjištění ovlivnění řidiče návykovou látkou provádí další úkony ke zjištění, zda došlo k naplnění skutkové podstaty přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi; při pozitivním zjištění ovlivnění řidiče návykovou látkou nelze bez dalších úkonů předpokládat spáchání přestupku neoprávněného přechovávání návykové látky v malém množství pro svoji potřebu,
- zaměřuje se na odhalování drogové kriminality v souvislosti s překračováním státních hranic, přeshraničním provozem a ve styku s cizinci,
- bez zbytečného odkladu předává centrále cestou odborného pracoviště získané poznatky o drogové kriminalitě, hlásí úmrtí s podezřením na předávkování návykovou látkou.⁵¹

3.2. Služba kriminální policie a vyšetřování Oddělení obecné kriminality

Policisté zařazení ve službě kriminální policie a vyšetřování plní úkoly policejního orgánu v trestním řízení a postupují podle trestního řádu. Kriminálníisté odhalují skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin a vyhledávají trestnou činnost, na základě vlastních poznatků, trestních oznámení a dalších podnětů

⁵¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 272/2016 o drogové kriminalitě.

prověřování. Základními pravomocemi při zjišťování trestné činnosti je výslech právnických osob a fyzických osob i státních orgánů, dále zajišťují stopy, vyžadují si odborná vyjádření a znalecké posudky.⁵² Kriminalisté v boji s drogovou kriminalitou využívají místní a osobní znalost na svěřeném území. Stejně jako policisté pořádkové jednotky mají znalosti o osobách, které byly v minulosti spojené s výrobou, nebo distribucí OPL a zjišťují poznatky z míst, kde se scházejí mladí lidé. Zde se zaměřují na pozorování osob, které se zdržují u toxikomanů. Velmi důležité je získat informátora z drogového prostředí, kterého lze využít při boji proti drogové kriminalitě. Stejně kriminalisté využívají i jiné podpůrné pátrací prostředky společně s operativně pátracími prostředky. Na oddělení obecné kriminality jsou někteří kriminalisté přímo vyčleněni a specializují se na drogovou trestnou činnost.

Oddělení obecné kriminality při vyšetřování drogové kriminality, zejména

- provádí činnost po linii drogové kriminality,
- soustřeďuje poznatky o zneužívání nových psychoaktivních látek, léčiv, návykových látek a chemických látek používaných k výrobě návykových látek, o místech nedovoleného nakládání s nimi, o jejich uživatelích a o osobách, které páchají drogovou kriminalitu, jakož i o nových výrobních postupech a zařízeních sloužících k nedovolené výrobě návykových látek, o čemž bez zbytečného odkladu informuje centrálu cestou odboru obecné kriminality,
- informuje bez zbytečného odkladu odbor obecné kriminality a řídí se jeho pokyny v případech, kdy získané poznatky týkající se drogové kriminality přesahují místní příslušnost,
- vyžaduje cestou odboru obecné kriminality součinnost, případně přítomnost specialisty zařazeného v oddělení obecné kriminality jiného útvaru policie k provedení operativních či procesních úkonů při činnosti v rámci drogové kriminality,

⁵² *police.cz: POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY 2017* [online]. Praha: 2017. [cit.26.10.2021]. ISBN 978-80-270-0664-9. Dostupné z: Základní policejní služby - Policie České republiky

- spolupracuje s mimo resortními orgány a organizacemi,
- předává odboru obecné kriminality poznatky o drogové kriminalitě a jiných důležitých skutečnostech s ní souvisejících; jedná-li se o poznatky týkající se organizované drogové kriminality, drogové kriminality ve vztahu k zahraničí a drogové kriminality přesahující rámec území kraje, předává tyto poznatky centrále cestou odboru obecné kriminality,
- vyhodnocuje situaci na úseku drogové kriminality, navrhuje vhodná vlastní nebo součinnostní preventivně bezpečnostní opatření a podílí se na jejich přípravě a realizaci; o těchto záměrech informuje odbor obecné kriminality,
- účastní se podle potřeby služebních porad organizačních článků služby pořádkové policie, služby dopravní policie a služby cizinecké policie krajského ředitelství policie a obvodního a městského ředitelství policie, kde policisty ve vymezeném rozsahu seznamuje s aktuální situací na příslušném území na úseku drogové kriminality; podle zaměření porady může přizvat pracovníky dalších orgánů a organizací zabývajících se drogovou problematikou; o účasti na služební poradě předem informuje odbor obecné kriminality.⁵³

Páchání drogové trestné činnosti je vysoce latentní kriminalitou. Drogová kriminalita je z velké části vyhledávána právě kriminalisty. Právě k objasnění drogové kriminality je vyžadován, časově velmi náročný přístup nejen kriminalistů, ale i všech příslušníků, například při vyhledávání, nebo dokumentaci. Občané příslušníkům podávají jen ve velmi malé míře informace o činnosti toxikomanů, nebo distributorů. Kriminalisté ve velké míře k vyhledávání objasňování trestné činnosti využívají operativně pátracích prostředků a podpůrných prostředků.

3.3. Operativně pátrací činnost Policie České republiky

Operativní pátrací činnost je úmyslně popsána v obecné rovině. Přehled zákonů a závazných pokynů, ve kterém je tato problematika pro potřeby Policie ČR

⁵³ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 272/2016 o drogové kriminalitě.

vymezena. Kriminalisté v boji proti drogové kriminalitě využívají operativně pátracích prostředků a podpůrných pátracích prostředků, zejména při jejím odhalování, dokumentování a efektivním získávání informací směřujícím ke konkrétní prověřované či vyšetřované události.

Pramenem operativně pátrací činnosti je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a to ustanovení § 69 a § 70. Pro potřeby Policie ČR byl vydán Závazný pokyn policejního prezidenta č. 15/2016, o operativně pátrací činnosti a zřizování týmů a pracovních skupin. Pojmeme operativně pátrací činnost „*rozumíme postup oprávněných policistů při získávání poznatků o trestné činnosti převážně utajovaným způsobem a při používání příslušných prostředků operativně pátrací činnosti v souvislosti s předcházením trestným činům, vyhledáváním, odhalováním, objasňováním a dokumentováním skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a v souvislosti s plněním úkolů policejních orgánů v trestním řízení*“.⁵⁴

Při operativně pátrací činnosti jsou používány prostředky, které budou rozebrány v následujících kapitolách.

3.3.1. Operativně pátrací prostředky

Operativně pátrací prostředky mají v boji s drogovou kriminalitou nezastupitelnou úlohu. Pramenem operativně pátracích prostředků je zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) zejména ustanovení §158b, které nesmí být s rozparem s Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod, protože dochází k zásahům do základních práv a svobod občanů. Operativně pátracími prostředky se rozumí:

Předstíraný převod - § 158c

Předstíraný převod lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce, pokud věc nesnese odkladu lze předstíraný převod provést i bez

⁵⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 15/2016 o operativně pátrací činnosti a zřizování týmů a pracovních skupin.

povolení za splnění podmínek uvedených v ustanovení. „*Předstíraným převodem se rozumí předstírání koupě, prodeje nebo jiného způsobu převodu předmětu plnění včetně převodu věci, k jejímuž držení je třeba zvláštního povolení, jejíž držení je nepřípustné, která pochází z trestného činu, nebo která je určena ke spáchání trestného činu*“.⁵⁵

Sledování osob a věcí - § 158d

Sledováním se rozumí získávání poznatků o osobách, věcech prováděných za prvé utajovaným způsobem, za druhé technickými prostředky a za třetí jinými prostředky. Pořizování záznamů zvukových, obrazových nebo jiných lze pouze na základě písemného povolení státního zástupce.

Použití agenta – § 158e

Agent je oprávněn použít Útvar Policie České republiky nebo Generální inspekce bezpečnostních sborů. Agent plní úkoly uložené mu řídicím policejním orgánem, vystupující zpravidla se zastíráním skutečného účelu své činnosti, s tím souvisí i vytvoření legendy o jiné osobní existenci.

3.3.2. Podpůrné pátrací prostředky

Pramenem podpůrně pátracích prostředků je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, konkrétně ustanovení § 72 až ustanovení § 77 a interní předpisy Policie České republiky. Podpůrné pátrací prostředky mají za účel podporu operativně pátracích prostředků. Nejedná se tedy o prostředky, jejichž účelem je získání důkazů pro trestní řízení. Přehled podpůrně pátracích prostředků, které jsou vymezeny v obecné rovině, zejména jejich prameny níže:

⁵⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 80/2014, kterým se upravuje postup při dožádání a provádění předstíraného převodu.

Informátor

Pro potřeby je institut informátora upraven v Závazném pokynu policejního prezidenta č. 87/2016, o využívání informátorů, v platném znění. Informátorem se tedy rozumí fyzická osoba, která poskytuje Policii České republiky informace a služby takovým způsobem, aby nebyla vyražena její spolupráce. Za jeho činnost mu lze, ze strany policie, poskytnout finanční nebo věcnou odměnu. Jelikož je informátor velmi využíván při operativní činnosti, zejména v trestním řízení ve stádiu přípravného řízení

Kriminalisté z obecné kriminality v Prachaticích při vyšetřování drogové kriminality vyhledávají informátory, kteří se vyskytují v závadových prostředích z důvodu, že mají přehled o existující trestné činnosti. Informátoři jsou velkým zdrojem informací. Kriminalisté nevyzrazují totožnost informátorů z důvodu poskytování cenných relevantních poznatků. Kriminalisté dle své osobní a místní znalosti získávají informátory. Jejich vyhledávání je velmi složitou činností, protože i když je nějaká osoba vytipována, nechce dobrovolně podávat informace. Dále si kriminalisté musejí dávat pozor, aby on sám nebyl zdrojem informací a nevyzrazoval postupy falešnému informátorovi. Motivací pro dobrovolné poskytování informací je pocit důležitosti, finanční odměna a osobní odvěta.

Krycí prostředky

Krycí prostředky jsou upraveny interním předpisem v Závazném pokynu policejního prezidenta č. 174/2016, o krycích prostředcích v platném znění.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ustanovení § 74 obecně vymezuje, co se rozumí krycím prostředkem: jakékoliv věci, včetně krycích dokladů, prostory a činnosti.

Zabezpečovací technika

Institut podpůrně operativně pátracího prostředku zabezpečovací techniky je upraven § 76 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Interním

předpisem je závazný pokyn policejního prezidenta 167/2016, kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování zabezpečovací techniky.

Zvláštní finanční prostředky

Mimo jiné právní předpisy je pro potřeby Policie České republiky upraven v Nařízení ministerstva vnitra č. 38/2012 Sb., o nakládání se zvláštními finančními prostředky, ve znění novely Nařízení ministra vnitra č. 4/2016 Sb.

Kriminalisté tento podpůrný pátrací prostředek využívají společně s institutem informátora nejčastěji. Využívá se především jako odměna za poskytnuté informace informátorům. Specifické využití je při nákupu drog, jehož účelem je zjistit, zda se jedná o omamnou a psychotropní látku, její složení a identifikaci.

4. Metodika vyšetřování drogové kriminality

V úvodní části kapitoly Metodika vyšetřování drogové kriminality je potřeba popsat její zařazení v kriminalistické vědě, podat definici metodiky vyšetřování a její funkce.

Metodika vyšetřování se v kriminalistické vědě řadí mezi zvláštní část a je chápána jako metodika procesu poznání kriminalisticky relevantních událostí. Definice metodiky vyšetřování zní: „*Metodika vyšetřování je ta část kriminalistické vědy, která odhaluje a zkoumá zákonitosti vzniku stop a zvláštnosti postupů při vyhledávání, zajišťování a využívání stop, jiných soudních důkazů a kriminalisticky významných informací s ohledem na určitý typ trestného činu a předpokládanou typovou vyšetřovací situaci*“.⁵⁶ Metodika vyšetřování plní tři funkce (poznávací, formativní, kontrolní). Poznávací funkce spočívá ve shromáždění veškerých zjištěných informací o trestných činech do homogenních skupin. Formativní funkce vytváří typové modely, systémy a operace činností policejních orgánů při procesu poznání určité skupiny trestných činů. Kontrolní funkce, která spočívá ve srovnávání, zda dosud vypracovaná metodická doporučení jsou v souladu se změnami způsobu páchání trestných činů a změnami legislativními.

Výsledkem vědeckého poznání, jenž je adresován v kriminalistické praxi, jsou metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů, které se zaměřují na konkrétní typ trestných činů. Trestné činy, které mají shodné znaky, spadají do jednoho typu trestných činů a je pro ně vytvořena samostatná metodika. Komponenty metodiky vyšetřování jsou popsány v následující části bakalářské práce.⁵⁷ Pro potřeby bakalářské práce se jedná o metodiku vyšetřování drogové kriminality. O metodikách vyšetřování platí, že hlavní úlohu má sám vyšetřovatel

⁵⁶ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 166.

⁵⁷ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 165.

a sám vyhodnocuje kroky při vyšetřování podle konkrétních podmínek. Metodiky vyšetřování mají povahu doporučení.⁵⁸

4.1. Kriminalistická charakteristika drogové trestné činnosti

Konzumace drog přináší pro společnost, ale i samotné jedince řadu problémů. U jedinců se jedná o nemoci psychického, ale i fyzického charakteru. Drogy poškozují játra, ledviny, srdce, kostní dřeň, ale i funkci pohlavních orgánů. Počet lidí závislých na drogách neustále roste a přibývá případů užívání několika drog současně ke zvýšení účinků. Postupně se osoby propadají ve společnosti a stávají se asociálními jedinci. Společnost za asociální jedince vynakládá nemalé peníze na jejich léčbu a sociální zabezpečení. Trestných činů drogové kriminality v souvislosti s výrobou, distribucí a výrobou drog se navyšuje.⁵⁹

Podle způsobu páchaní lze rozdělit kriminalitu do tří skupin:

- Kriminalita spojená s výrobou, držením a distribucí drog,
- Kriminalita spojená s dovozem, vývozem a průvozem drog,
- Kriminalita páchaná pod vlivem drog nebo páchaná za účelem získání finančních prostředků k nákupům drog.⁶⁰

Do první skupiny je napojeno nejvíce lidí a mezi jednotlivými pachateli existuje určitá hierarchie. Výrobci drog se většinou rekrutují ze středních a vyšších vrstev společnosti, kteří dosáhli středoškolského vzdělání, nebo nedokončili vysokou školu. Tato trestná činnosti se odehrává převážně mezi českou a slovenskou komunitou. Výrobci drog nebývají na drogách závislí. Oproti tomu dealeři drog bývají více na drogách závislí a jejich kvalita práce a spolehlivost v činnostech je

⁵⁸ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. vyd. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN: 80-7179-362-0, str. 408.

⁵⁹ KONRÁD, Zdeněk a kol. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÝCH ČINŮ*. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1999. ISBN 80-7251-023-1, str. 93.

⁶⁰ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 272.

nižší než u výrobců drog. Poslední skupinu představují konzumenti drog, kteří jsou na drogách závislí a nejsou schopni svoji závislost ukončit.

Drogová kriminalita spojenou s dovozem, vývozem a průvozem drog sehrává významnou roli v organizovaném zločinu, proti kterému působí vzájemná spolupráce mezinárodních orgánů. Na území České a Slovenské republiky převládají organizované zločinecké skupiny z území bývalé Jugoslávie. Nejčastěji pachatelé pašují drogy motorovými vozidly.

Třetí skupina je charakterizována nízkým věkem a útoky tuzemských pachatelů ve skupinách. Vliv na pachatele má zvýšený tlak z nedostatku drog, který se projevuje chaosem, ničením majetku, zbytečným hlukem. V okamžiku zadržení policejními orgány mají sklon k velké agresi.⁶¹

4.1.1. Pachatel

Definice je uvedena v zákoně č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku: „*Pachatel trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná*“.⁶² Pachatel se dopustí trestného činu drogové kriminality, pokud jsou naplněny obecné znaky trestného činu (věk, příčetnost) a naplněna skutková podstata těchto trestných činů.⁶³

Rysy pachatelů dle drogové kriminality se dělí na:

- pachatelé závislí na drogách (toxikomani)
- pachatelé výrobci a distributoři (dealeři)

Pachatelé závislí na drogách mají z větší části české nebo slovenské občanství, mezi jinou skupinu osob patří občané bývalé Jugoslávie, Albánie a pachatelé odkud droga pochází. Toxikomani ve velkém procentu dosáhli základního

⁶¹ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN:80-7251-219-6, str. 14-15.

⁶² Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

⁶³ NOVOTNÝ, František a kol. *Trestní právo hmotné*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN:978-80-7380-651-4, str. 78-79.

vzdělání, nebo jsou vyučení, zbytek dosáhl středoškolského vzdělání v menší míře vysokoškolského vzdělání. Současným trendem je užívání drog s věkovým pásmem mezi 20 a 30 roky a převládají toxikomani muži. Pachatele toxikomany nelze rozdělit mezi příslušné sociální skupiny, jelikož se rekrutují z různého sociálního spektra. Osobnost toxikomana je spojena s otázkou, zda určité osobnostní rysy vznikly jako následek konzumace drog, nebo zda tyto rysy již existovaly a konzumace drog je jen zvýraznila navenek.

Výrobci drog mají odborné znalosti, které získali studiem odborné literatury, ale i na základě provádění experimentů při výrobě drogy. Výrobci dosahují středoškolského vzdělání. Výrobce drog pro její výrobu musí mít k dispozici prostory, připojení k elektrické energii a potřebné zařízení pro její výrobu. Vyráběním drogy dosahují výrobci velkých zisků, v případě, že je nevyrábí pouze pro svoji vlastní potřebu. Dealeři drogu nakupují a poté prodávají. Sám dealer se stává ve většině případů konzumentem drog. Dealeři nedosahují kvalitního vzdělání. V organizaci bývají článkem od distribuce drog k předání ke konečnému spotřebiteli. Dealeři se zpravidla odhalují nejsnáze, protože se pohybují v závadových prostředích, nebo veřejně přístupných místech, kde se droga zprostředkovává a konzumuje.

Do skupiny pachatelů je nutné v souvislosti s drogovou kriminalitou zařadit i osoby, které se zabývají výrobou předmětů určených k nedovolené výrobě OPL, případně komponentů obsahující OPL nebo jed.⁶⁴

4.1.2. Oběť

Obětí drogové kriminality může být kdokoliv, ať už je trestnou činností zasažený přímo, nebo nepřímo. Přímé oběti drogové trestné činnosti jsou především mladí lidé a mládež, kteří jsou ochotni s drogou experimentovat a zkusit nové látky, které jsou v začátcích nabízeny dealery velmi lacině. Nepřímé oběti drogové trestné činnosti jsou ty osoby, které byly poškozeny majetkovým, nebo násilným

⁶⁴ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN:80-7251-219-6, str. 15-16.

činem. Nepřímo je poškozená celá společnost, která vynakládá finanční prostředky na léčby toxikomanů a na řešení jejich nezákonné činnosti.⁶⁵

4.2. Typické vyšetřovací situace

Typické vyšetřovací situace se týkají stupně informační určitosti, kterým se jednotlivé druhy trestných činů navzájem od sebe odlišují. Odlišují se povahou vznikajících stop, způsobu utajování, rychlosti oznamování, postavení pachatele, poškozeného, oznamovatele a dalšími komponenty.⁶⁶ Nejčastěji se popisují počáteční vyšetřovací situace, jejichž úkolem je úspěšné vyřešení otázek trestného činu, na kterých je závislé budoucí úspěšné vedení vyšetřování.⁶⁷ Typické vyšetřovací situace drogové kriminality se výrazně odlišují například od typických vyšetřovacích situací krádeží, podvodů, sexuálně trestných činů a dalších.

Typické vyšetřovací situace drogové kriminality:

- zajištění toxikomana, u kterého je nalezena droga,
- zajištění dealera (distributora, překupníka) drog,
- zajištění výrobce drog,
- nález drogy při dopravních kontrolách u osob a věcí.

Mezi první typické vyšetřovací situace drogové kriminality je zajištění osoby toxikomana, u kterého je nalezena droga, nebo zjištěna přítomnost drogy v organismu, či stopy po drogách. Kriminalisté v rámci vyšetřování usilují o získání informací o původu drogy, jejich vlastnostech, a zda je toxikoman schopný drogu sám vyrobit. K úspěšnému výsledku toxikomana policisté často spolupracují s psychology, psychiatry a toxikology, neboť komunikace s toxikomanem je

⁶⁵ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 273.

⁶⁶ KONRÁD, Zdeněk a kol. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÝCH ČINŮ*. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1999. ISBN 80-7251-023-1, str. 12.

⁶⁷ STRAUS, Jiří et al. *KRIMINALISTICKÁ METODIKA*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-66-0, str. 14.

obtížná. Myslím si, že mezi důvody neochoty spolupracovat s policisty je závislost toxikomana na drogách. Při dopadení výrobce drog, popřípadě dealera, toxikoman přichází o místo odebrání drog. V průběhu práce na OOP Vimperk jsem se setkal s dalším důvodem toxikomanů neuvádět informace o původu drog. Toxikomani měli strach ze způsobené újmy na životě a zdraví, kterou jim hrozil dealer drog ve Vimperku, okr. Prachatice.

Druhá typická situace je při zajištění distributora či jiné osoby, například překupníka drog, který s drogou disponuje. Mezi cíle kriminalistů patří zjistit informace o možné příslušnosti k organizované skupině a postavení v rámci organizované skupiny, které může být od posledního článku řetězce po člověka vysoce postaveného. V případě mezinárodně organizovaného obchodu s drogami bývá vyšetřování nemožné bez spolupráce a součinnosti s ostatními mezinárodními orgány. Cílem vyšetřování je odhalit a identifikovat osoby napojené na organizovaný obchod s možností organizované skupiny zničit a znemožnit jim jiné aktivity spojené s nelegální výrobou drog.

Pro orgány Policie ČR je poměrně jednoduchou situací zajištění přímého výrobce drog. Společně s výrobcem drog jsou nalezeny stopy, prostředky a pomůcky pro výrobu drog, které objasnění situace značně usnadní. Dokazuje se také, zda se na výrobě podílela jedna osoba, nebo více osob, a jejich podíl na ilegální výrobě drog. Velmi důležité je odhalit, jak a komu byla droga distribuována, kde a komu byla prodávána, zda se výrobce angažoval v organizovaném zločinu a jaké osoby se na trestné činnosti podílely.

V situacích, kdy je při běžné kontrole dopravního prostředku, nebo při celní kontrole osob a věcí odhalena droga, je potřeba zjistit pohyb zásilky, kde byla droga naložena a do jakého místa má být doručena. Drogy se mohou nalézat i při vyšetřování jiné trestné činnosti.⁶⁸

⁶⁸ KONRÁD, Zdeněk a kol. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÝCH ČINŮ*. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1999. ISBN 80-7251-023-, str. 97.

Vyšetřování trestných činů drogové kriminality je proces velmi komplikovaný, protože osoby užívající drogy nechtějí předávat informace, které by vedly k dopadení pachatele, protože jsou samy závislé na konzumaci drog. Distributoři drog také nemají zájem na odhalení pachatele trestné činnosti, protože mají z jejich činnosti velké výděvky a nechtějí o tyto finanční zdroje přijít. Pro orgány Policie ČR je tedy velmi složité odhalit celou síť drogové skupiny.⁶⁹

4.3. Zvláštnosti předmětu vyšetřování

Páchání drogové kriminality není jednorázovou záležitostí, ale dlouhodobou a trvajícím. Pachatelé se ve většině případů nevzdávají trestné činnosti dobrovolně, je to dáno skutečností, že jsou do ní hmotně zainteresovaní. Na začátku vyšetřování drogových trestných činů nejsou dostatečné informace, v jakém rozsahu a jakou formou je drogová kriminalita pachateli páchána. Z tohoto důvodu je důležité zjistit a dokázat skutečnosti, které určí stupeň společenské nebezpečnosti, diferenciaci pachatelů podle postavení v organizaci, určit motiv a míru zavinění jednotlivých osob při páchání trestné činnosti.

Při objasňování je třeba vycházet z objektivně daných stop, ze způsobu páchání trestné činnosti, druhu, množství a kvality drog, ke každému konkrétnímu případu zvlášť. Z těchto zjištěných informací lze dovodit:

- původ drogy, tuzemskou nebo zahraniční výrobu,
- technologické postupy výroby drogy,
- napojení na mezinárodní organizovanou drogovou trestnou činnost,
- postavení pachatele v organizačním řetězci.

Při vyšetřování drogové kriminality zadržené osoby s kriminalisty nespolupracují a s tímto faktem je potřeba počítat. Informace získávané od zadržených osob nemusí být pravdivé, mohou být předem domluvené a vymyšlené a získané

⁶⁹ MUSIL, Jan et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÝCH ČINŮ*. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1992. ISBN 80-7066-602-1, str. 139.

informace můžou kriminalisty svádět k nepravdivým údajům. Je potřeba počítat s tím, že je jejich osobnost při získávání informací ovlivněna návykovými látkami.⁷⁰ Zda je osoba pod vlivem drog, lze získat orientačními screeningovými testy, které je potřeba brát pouze jako orientační, protože mohou testy zareagovat na jiné látky, například léky. Oproti těmto testům jsou laboratorní testy (odběr moči, krve) spolehlivé a používají se pro potvrzení výsledku orientačních testů.⁷¹ Orientační doba, po kterou v těle zůstává návyková psychotropní látka z užitého konopí (THC) je uvedena v Tabulce 4.

Tabulka 4: Orientační doba THC v těle uživatele konopí⁷²

THC			
vlasý	podle délky vlasů až 90 dní		
sliny	jednorázové užití	pravidelné užívání	
	12-48 hodin	až 7 dní, někdy i déle	
krev	jednorázové užití	pravidelné užívání	
	2-3 dny	2 týdny	
moč	jednorázové užití	užívání cca týdně	pravidelné každodenní užívání
	1-6 dní	3-9 dní	7-30 dní

Při vyšetřování drogové kriminality je potřeba rozlišit hranici, kterou lze uznat jako množství pro uspokojení vlastní potřeby.⁷³ Rozhodnout a posoudit, zda se jedná o trestný čin, je pro potřeby Policie ČR vydáno stanovisko Nejvyššího soudu se sp. zn. Tpjn 301/2013, které uvádí, že množství, které je považováno za větší než malé, musí být množství, které převyšuje běžnou dávku. Tabulka s nejvíce se vyskytujícími omamnými a psychotropními látkami je uvedena v kapitole 2. bakalářské práce.

⁷⁰ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 277.

⁷¹ extc.cz: *Testy na drogy* [online]. [cit.15.1.2022]. Dostupné z: Testy na drogy | extc.cz

⁷² extc.cz: *Testy na drogy* [online]. [cit.15.1.2022]. Dostupné z: Testy na drogy | extc.cz

⁷³ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN:80-7251-219-6, str. 23.

4.4. Zvláštnosti podnětů vyšetřování

Podněty vyšetřování drogové kriminality, při kterých se získávají informace o páchání trestné činnosti, jsou různé. Nejčastějšími bývají podněty při operativně pátrací činnosti speciálních pracovišť. Tyto podněty jsou ovlivněny způsobem páchání trestné činnosti pachatele, kvalitě drog a místem jejich výroby, tuzemské nebo mezinárodní.

Podněty bývá zachycena orgány celní správy ve spolupráci se zahraničními celními orgány. Při přepravě je přistižena konkrétní osoba, která přepravuje větší množství drog. Ani tato situace se neobejde bez překážky, a to zejména v situaci, ve které podezřelá osoba tvrdí, že s drogami nemá nic společného. Zejména se musí prokazovat vztah přepravce a převážené drogy.⁷⁴ Celní správa vypracovala statistiky od roku 2016 do roku 2020, ve kterých uvádí počet záchytů omamných a psychotropních látek. Pro příklad v roce 2016 zachytila při celních kontrolách 3650 gramů kokainu a v roce 2020 zachytila 3 183 gramů kokainu. Konopí sušiny v roce 2016 zachytila 135 340 gramů a v roce 2020 zachytila celní správa 85 476 gramů.⁷⁵

Další podněty jsou získávány od příslušníků základních útvarů, dopravní policie, pořádkové policie, cizinecké policie, ostatních služeb Policie ČR a železniční policie. Podněty získávají ze své hlídkové činnosti, při zajišťování osob, které u sebe drogu mají, nebo přišli s drogou do styku.⁷⁶

Samostatným podnětem je odhalení místa, ve kterém dochází k výrobě drog. V místě výroby drog jsou nalezeny látky a prostředky pro jejich výrobu. K výrobě drog se využívají různá místa, kde se pohybuje velké množství osob (bary, restaurace), nebo opuštěné prostory (kůlny, staré zemědělské objekty). Stěžejní

⁷⁴ STRAUS, Jiří et al. *KRIMINALISTICKÁ METODIKA*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-66-0, str. 169-170.

⁷⁵ *celnisprava.cz Statistika OPL CS 2016-2020, vybrané druhy OPL* [online]. [cit.17.1.2022]. Dostupné z: *Statistika OPL CS 2016-2020, vybrané druhy OPL a množství.pdf* (celnisprava.cz)

⁷⁶ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN:80-7251-219-6, str. 25.

je ohledání místa a výslech osob, které mají k tomuto místu spojitost, nebo jsou na tomto místě zjištěny a zajištěny.

Zdrojem podnětů mohou být i zdravotnická zařízení, která ošetřují konkrétní osobu s podezřením na kontakt s drogou. Může se jednat i o případy vloupání se do lékáren nebo krádeží ve farmaceutických zařízeních.

Lze získat i podněty přímo od občanů, kteří byli svědky aplikace drog, prodeje drog, byla jim droga nabízena, nebo se dozvěděli o nějakém místě, ve kterém dochází k výrobě, nebo distribuci drog. Podnět pro vyšetřování drogové kriminality mohou být rodiče, nebo příbuzní toxikomana.⁷⁷

4.5. Zvláštnosti počátečních vyšetřovacích úkonů a opatření

Počáteční vyšetřovací úkony jsou spojeny se zajištěním a zdokumentováním kriminalisticky relevantních stop a jiných informací a důkazů, které jsou typické pro páchaní trestné činnosti, mnohdy mají charakter neodkladných úkonů.

Zásadní vyšetřovací význam má provedení ohledání místa činu, prohlídka těla živé osoby, prohlídka zemřelé osoby, domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor. K prohlídkám patří i prohlídka dopravních prostředků.

4.5.1. Ohledání

*„Ohledání je samostatným důkazním prostředkem, jehož cílem je objasnit přímým pozorováním skutečnosti důležité pro trestní řízení. Předmětem ohledání může být člověk, věc nebo místo“.*⁷⁸ Mezi ohledání je třeba zahrnovat prohlídku těla a jiné podobné úkony, prohlídku a pitvu mrtvoly a její exhumaci, ohledání věci

⁷⁷ STRAUS, Jiří et al. *KRIMINALISTICKÁ METODIKA*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-66-0, str. 170.

STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN:80-7251-219-6, str. 26.

⁷⁸ FENYK, Jaroslav et al. *TRESTNÍ PRÁVO PROCESNÍ*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN:978-80-7598-306-0, str. 411.

a vyšetření duševního stavu.⁷⁹ Ohledání v souvislosti s drogovou trestnou činností lze rozdělit na okruhy.

Ohledání míst činu drogové trestné činnosti

- Ohledání místa, kde byla spáchána trestná činnost pod vlivem drog,
- ohledání místa činu, kde byla spáchána trestná činnost za účelem získání drog, nebo prostředků k získání drog,
- ohledání místa činu, kde dochází k zneužívání drog.⁸⁰

Při ohledání se zajišťují všechny druhy stop. Při dokumentaci látek se popisuje vizuální vzhled, barva, tvar a případně množství látky. Při předpokladu, že se jedná o OPL nebo chemickou látku bez bližšího označení.⁸¹ Typické stopy zajišťované na místě ohledání vizte v kapitole 5. Typické stopy. Na kvalitě provedení a vypracování ohledání mnohdy závisí další průběh vyšetřování. V místech páčání drogové kriminality se zajišťují stopy a důkazy, které mají vztah k vyšetřované události, dále se zajišťují i ty stopy, které souvisí s páčáním jiné kriminality.⁸²

4.5.2. Prohlídka osob

Prohlídky osob se provádí podle charakteru a činnosti, kterou pachatel provádí. U překupníka a výrobce drog se provádí prohlídka oděvů, věcí i povrchu těla a hledají se drogy a jejich komponenty. U překupníka drog se provádí důkladnější prohlídka z důvodu podezření, že ukrývá drogy v tělních dutinách, nebo zažívacím traktu. U osoby toxikomana se zjišťuje, jakým způsobem konzumuje drogy. Na těle se mohou nacházet stopy po vpichu injekční stříkačkou.

⁷⁹ FENYK, Jaroslav et al. *TRESTNÍ PRÁVO PROCESNÍ*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN:978-80-7598-306-0, str. 412.

⁸⁰ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 279-280.

⁸¹ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN:80-7251-219-6, str. 28-29.

⁸² KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 279.

Při prohlídkách se provádí odběr biologického materiálu, který vyhodnocuje přítomnost drogy v těle. Tímto materiálem se rozumí odběr vlasů, chlupů, slin, moči, pachu apod. Odběr může v některých případech provést policista stejného pohlaví nebo může odběr biologického materiálu provést lékař, a to bez ohledu na pohlaví.

4.5.3. Prohlídka zemřelé osoby

V první fázi se provede prohlídka osoby na místě nalezení. Zjišťují se na těle zemřelé osoby místa aplikace drog, které se zadokumentují. Poté se provádí pitva zemřelé osoby, při které se odebírají tělní vzorky pro laboratorní zkoumání.

U toxikomana obvykle nastává smrt z důvodu zneužití těkavých látek, či intoxikací v důsledku aplikace těkavých látek. Typicky se nachází zemřelá osoba se sáčkem napuštěným těkavou látkou přes hlavu. V dalších případech se nachází na těle mrtvoly stopy po aplikaci drogy.

4.5.4. Domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor a pozemků

Při domovních prohlídkách a prohlídkách jiných prostor a pozemků se při vyšetřování drogové trestné činnosti nalézají různé důkazy, které přímo souvisí s návykovými látkami, ale mohou zde být nalezeny důkazy související s jinou trestnou činností, nebo zájmem o páčání drogové kriminality.

Při výše uvedených prohlídkách mohou být nalezeny důkazy: předměty určené k výrobě drog, samotné návykové látky, návody na výrobu drog, různé suroviny a listinné důkazy.⁸³

4.6. Zvláštnosti vyšetřovaných verzí a plánování vyšetřování

Vyšetřovací verze se rozdělují podle toho, zda byl zjištěn přímo pachatel drogové trestné činnosti, nebo bylo nalezeno místo výroby a činnosti s výrobou drogy

⁸³ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 279-280.

spojených. Zvláštností vyšetřovacích verzí je ta skutečnost, že se páchání drogové kriminality nedopouští pouze jedinec, ale organizovaná skupina napojena na mezinárodní síť. Při zadržení pachatele je potřeba vytyčovat verze, například místo výroby, množství, kvalitu a druhy drogy. Dle zjištěných informací si lze vyvodit místo pachatele v hierarchii organizované skupiny.

V případě nalezení těla toxikomana, samotné drogy, popřípadě osoby, která nese přímo stopu po OPL, se zjišťuje, o jaký druh drogy se jedná a jak je kvalitní a s touto souvislostí se vytyčují verze vyšetřování osob, které by mohly mít spojitost s drogou nebo s nalezeným tělem. Doporučuje se využít evidenční údaje, informace z operativně pátracích zdrojů a z osobní nebo místní znalosti.

Vyšetřovací verze mají velmi důležitou úlohu při vyšetřování drogové kriminality. Na vyšetřovací verze navazuje plánování a organizace celého vyšetřování.⁸⁴

4.7. Zvláštnosti následných úkonů

Mezi důkazní prostředky při vyšetřování drogové kriminality se řadí: výslech svědka, výslech podezřelého, konfrontace, rekognice a expertní činnost. Následující část bakalářské práce se bude zabývat nejčastějšími úkony prováděnými při vyšetřování drogové kriminality: výslechem osoby podezřelé z drogové trestné činnosti a expertní činností.

4.7.1. Výslech podezřelého

Při výslechu osoby podezřelé je potřeba být seznámen se skutečností, zda je osoba užívající OPL a je pod jejím vlivem, nebo jestli není uživatelem OPL. Úkolem vyslychajícího policisty při výslechu pachatele provádějícího drogovou trestnou činnost je zjistit informace o výrobě drogy, jejím původu, jakým způsobem je droga distribuovaná, kdo je koncovým zákazníkem a získat informace o jiných pachatelích, kteří se na drogové trestné činnosti podílejí. Při jejich výslechu je

⁸⁴ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 281-282.

potřeba počítat s tím, že nebudou s vyslychajícím a celkově v průběhu vyšetřování spolupracovat.⁸⁵

Demonstrativní výčet otázek kladených pachatelům drogové trestné činnosti je obsažen v publikaci pana doc. JUDr. Jana Chmelíka, Ph.D. Otázky se přizpůsobují dané konkrétní vyšetřované události.

Mezi okruhy otázek kladené toxikomanům se obecně užívají. Motiv konzumace drog, očekávané výsledky konzumace drog, způsob aplikace drog a časové intervaly, působení drogy na organismus, jakým způsobem drogy získával, především jejich cena, vyráběl si drogy sám a jakým způsobem, zda je vyšetřován za drogové trestné činy. Nedílnou součástí musí být i osobnostní charakteristika pachatele, tak jak on sám ji charakterizuje před tím a poté, co začal drogu užívat.⁸⁶

Distributorům a dealerům, nebo jiným osobám se kladou obecné kriminalistické otázky, které nejsou dostačující pro potřeby kriminalistů. Při výslechu se využívají speciální otázky zaměřené na výrobu a distribuci drog. Mezi otázky kladené při výslechu se užívají znalosti technologie výroby OPL, kdy a od koho je získal, způsob získávání surovin k výrobě, nákupní cena surovin, způsob a rozsah odbytu vyrobených OPL, osoby, které se podílely na výrobě OPL, informace o organizaci, o kvalitě distribuovaných drog a od koho drogy distributor získával. Výčet uvedených otázek není kompletní.⁸⁷

Policista, který provádí výslech pachatelů, by měl mít přehled o problematice drogové trestné činnosti.⁸⁸

⁸⁵ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 282-283.

⁸⁶ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Drogová kriminalita*. vyd. Praha: Policie ČR, Úřad vyšetřování pro Českou republiku Ministerstvo vnitra ČR – odbor personální práce a vzdělávání, 1999. ISBN 32-5901-7-261, str. 56-57.

⁸⁷ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Drogová kriminalita*. vyd. Praha: Policie ČR, Úřad vyšetřování pro Českou republiku Ministerstvo vnitra ČR – odbor personální práce a vzdělávání, 1999. ISBN 32-5901-7-261, str. 58-59.

⁸⁸ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 283.

4.7.2. Expertní činnost

Velmi zásadní význam při vyšetřování drogové trestné činnosti je expertní činnost v souladu s trestním řádem. Expertní činnost je nepostradatelným prvkem při dokazování drogové kriminality. Především jsou využívány expertní obory, soudní lékařství, psychologie, psychiatrie, chemie a toxikologie. Zejména je schopna expertní činnost odpovědět na otázky, zda se jedná o drogu, její kvalitu, složení, způsob výroby, výchozí surovinu a způsob výroby.⁸⁹

Toxikologická expertíza se zabývá mimo jiné zkoumáním OPL a dalších látek souvisejících s OPL. Materiály zajišťují kriminalističtí technici nebo znalci. Výchozími materiály zkoumání jsou kupříkladu chemické sloučeniny obsahující OPL, léky, obaly, předměty, které mohly přijít do styku s OPL, roztoky, chemikálie. Druhou skupinu tvoří biologický materiál, například moč, krev, zvratky. Zajištěné materiály se odesílají ke zkoumání na odborné pracoviště Policie České republiky.

Chemicko-technologická expertíza se zabývá zkoumáním zařízení pro výrobu a technologií výroby drog. Při ohledávání místa činu, domovních prohlídkách nebo prohlídkách jiných prostor se vyžaduje přítomnost znalců a odborníků, kteří mají o této problematice odbornou znalost. Využívají se takové postupy, které umožňují odpovídat na kladené otázky. Mezi kladené otázky se například uvádí, zda technologické zařízení je způsobilé k výrobě drog, konstrukce zařízení na výrobu drog, jaké suroviny jsou používány pro výrobu drog a jaké nebezpečí hrozilo při výrobě drog.⁹⁰

⁸⁹ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 284.

⁹⁰ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Drogová kriminalita*. vyd. Praha: Policie ČR, Úřad vyšetřování pro Českou republiku Ministerstvo vnitra ČR – odbor personální práce a vzdělávání, 1999. ISBN 32-5901-7-261, str. 61-64.

5. Obecná charakteristika kriminalistických stop

V souvislosti s pácháním drogové trestné činnosti je potřeba vnímat veškeré stopy, které se na daném místě nacházejí a mají příčinný vztah s vyšetřovaným případem. Kriminalistika dělí stopy na paměťové stopy a materiální stopy. Paměťové stopy vznikají a osoby si je ukládají ve své paměti, materiální stopy vznikají na objektech organických i anorganických

Paměťové stopy – vznikají zprostředkovaně v paměti osoby, pomocí lidských smyslů (zrak, čich, chuť, hmat a sluch). Mezi další kritéria z hlediska doby uchování stopy v paměti je dělíme na krátkodobé, střednědobé a trvalejšího charakteru. Na uchování stop v paměti má vliv konkrétní charakter osoby, jedná se tedy o psychické procesy vnímání, zapamatování a reprodukce zachycených informací. Paměťové stopy se uchovávají v paměti osoby, proto pokud osoba nechce, nebo nemůže sdělit obsah informací, nelze tyto stopy při vyšetřování využít. To samé platí u osoby, která si uchovává ve svém vědomí paměťové stopy, ale zemře.

Paměťové stopy vznikají působením organického nebo anorganického prostředí na vědomí člověka,

Materiální stopy – lze dělit podle druhů informací, které stopy nesou:

- stopy obsahující základní informaci o vnější stavbě objektu (stopy daktyloskopické, trasologické, mechanoskopické),
- stopy obsahující základní informaci o vnitřní stavbě objektu (biologické, chemické, pyrotechnické),
- stopy obsahující základní informaci o funkčních a dynamických vlastnostech (stopy chůze, hlasu),

- stopy obsahující sdruženou informaci o vlastnostech objektu, který stopu vytvořil (daktyloskopická stopa vytvořená krví).⁹¹

Na místě vyšetřované události se pachatelé pokouší zakrýt co nejvíce stop, které by přispěly k objasnění kriminalistické relevantní události. Na místě události tedy vznikají stopy, které jsou pouhým okem neviditelné, mají malou hmotnost a koncentraci. S rozvojem přírodních a technických věd mají pro kriminalistiku velký význam mikrostopy. Druhy mikrostop mají různý charakter, například biologické mikrostopy, mikrostopy tvořící homogenní hromadný celek (cement, práškové vápno), nehomogenní celek (omítky, maltoviny) a mikrostopy, které mají charakter mechanoskopických stop.⁹²

5.1. Typické stopy drogové kriminality

Při vyšetřování drogové kriminality se lze setkat s řadou kriminalistických stop, které mají charakter paměťových stop, nebo materiálních stop. Stopy zajištěné na místě vyšetřované události závisí na způsobu páčání trestné činnosti. Rozdílné budou zjištěny a zajištěny stopy u toxikomana, nebo na místě, ve kterém k výrobě drog dochází. Jelikož je drogová kriminalita specifická trestná činnost, je ovlivněna řadou faktorů, které jsou typické pro daný druh trestné činnosti.⁹³

Mezi typické stopy drogové kriminality se řadí chemické stopy, tedy přímo zajištěné drogy, které mohou mít formu tablet, prášků, sušených rostlin, injekčních stříkaček nebo zařízení na výrobu drog. Biologické stopy, které se vyskytují při páčání drogové kriminality, mezi tyto stopy spadá krev, sliny, moč, tkáň, vlasy, mohou být nalezeny na injekčních stříkačkách, nebo jiných nástrojích, nebo oblečeních, které přišly do kontaktu s osobou. Daktyloskopické stopy, které mohou být nalezeny na místě činu a trasologické stopy v místech páčání drogové

⁹¹ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7, str. 56-58.

⁹² KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7, str. 198-199.

⁹³ KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 273-274.

trestné činnosti, tam, kde se pachatel pohyboval. Dále věcné stopy, které mohou být nalezeny u pachatelů, nebo v místě výroby drog, například obaly, trubičky, injekce, tablety a škrtidla.⁹⁴

5.1.1. Typické stopy u výrobců drog

Výrobci pro výrobu drogy využívají nejrůznější místa, jimiž jsou sklepy, rodinné domy, uzavřené místnosti v barech. Typickými stopami jsou již vyrobené drogy, které přesahují množství pro vlastní potřebu. Lze tedy nalézt vyrobený kokain, prášky extáze, pervitin a jiné drogy. Současně s již vyrobenými produkty se na místě nacházejí suroviny a prekurzory drog, které jsou pomocné pro jejich výrobu. Výrobci drog využívají pro výrobu drog laboratorní aparatury, chemické sklo, zkumavky, nálevky, chladiče, baňky, které se typicky nalézají při odhalení výroby. V místě výroby drog bývají nalézány podpůrné stopy, podle kterých pachatelé při výrobě omamných a psychotropních látek postupují, může se jednat o odbornou literaturu, poznámky, návody. Dalšími stopami jsou příslušenství, která pachatelé při výrobě drog využívají, například při balení, dávkování a vážení.⁹⁵

5.1.2. Nelegální laboratoř metamfetaminu (pervitin)

Zasahující policisté jsou při prohlídce a likvidaci nelegální laboratoře metamfetaminu vystaveni velkým rizikům, spojeným s nebezpečím požárů, výbuchů a jiných nebezpečí. Hlavní rizika představují kyseliny, silné louhy, vznětlivé kapaliny, nástražné výbušné systémy a další chemikálie. Zákroky probíhající v laboratořích, které jsou stále v provozu, policisté vystavují své zdraví velkým rizikům. Doporučuje se provést zákrok po výrobním procesu, Při provádění zákroku v opuštěné laboratoři, nehrozí zasahujícím policistům velká rizika, ale je potřeba dbát bezpečnostních opatření.

⁹⁴ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6, str. 17.

⁹⁵ STRAUS, Jiří et al. *KRIMINALISTICKÁ METODIKA*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-66-0, str. 163-164.

Při vstupu do nelegální laboratoře je potřeba dbát pokynů specialisty, vcházet v menším počtu osob. Hlavním úkolem je zjistit prvotní informace o nelegální laboratoři, přitom dbát základních zásad, aby nedošlo ke znehodnocení, nebo zničení stop.

U přítomných osob je potřeba zajistit kriminalistickým technikem stěry z dlaní, které potvrdí nebo nepotvrdí manipulaci s látkami ve výrobě metamfetaminu. Stěry z dlaní se odesílají ke zkoumání v oboru Kriminalistika, odvětví chemie.

Při zajišťování stop v nelegální laboratoři metamfetaminu se vychází z obecných zásad kriminalistických postupů. Nejdříve se zajišťují stopy dle důležitosti, mikrostopy, daktyloskopické stopy, biologické stopy a další stopy, oblečení, rukavice, tedy stopy, které mají příčinnou souvislost s výrobou. Zajišťují se písemnosti, návody, poznámky, účtenky, faktury, kontakty, adresy, které se na místě nacházejí, které dávají policistům informace o koncových osobách, dealerech, přepravcích. Nalezené stopy se zajišťují do určených jednorázových sáčků ORAGTECH nebo DEBASAFE. Zajištěné stopy je potřeba systematicky a řádně označit, aby nedošlo k jejich zaměnění, nejčastěji se číslovají. Platí pravidlo, že pokud probíhá více domovních prohlídek, nesmí se čísla opakovat, a proto je stanoven postup na změnu znaku při jejich označování.

Mezi hlavní materiální stopy zajištěné v laboratoři metamfetaminu náleží:

- samotná vyrobená droga,
- suroviny pro výrobu drogy, prekursory drog (efedrin, kyselina fosforečná, červený fosfor),
- chemikálie (ředidla, kyseliny, rozpouštědla),
- varné sklo, odměrná baňka, odpařovací mísy, frakční baňka, plastové láhve, gumové stěrky, plastové sáčky, vaříč, prachovnice.

Na Obrázku 1 a 2 jsou názorně znázorněny předměty uvedené výše ve výčtu a jejich zajištění, jako materiálních stop.

Všechny nalezené stopy v nelegální laboratoři metamfetaminu se nezasílají ke zkoumání, z důvodu finanční i časové náročnosti. Po dohodě se znalcem se utvoří ucelený řetězec stop, který se zasílá ke znaleckému zkoumání z oboru chemie, který prokazuje ilegální výrobu metamfetaminu. Ostatní stopy jsou uloženy ve skladech.⁹⁶

Obrázek 1 a 2: Varna pervitinu⁹⁷

5.1.3. Nelegální indoor pěstírny konopí

Nelegální indoor pěstírny konopí se rozumí pěstování konopí v uměle vytvořených podmínkách, které jsou příznivé pro její pěstování. Je potřeba vycházet ze skutečnosti, že se pěstírny nachází v nemovitosti, která může, ale nemusí sloužit k bydlení. Rostliny konopí jsou v různé fázi růstu. Pachatelé se mohou v pěstírně pohybovat a mít na starosti činnosti pro jejich pěstování. I malá skupina pachatelů je schopna provozovat několik pěstíren současně, proto je potřeba vyhledávat takové důkazy, které uznají vinným pachatele.

Policisté jsou stejně jako při vstupu do výroby metamfetaminu vystaveni nebezpečí, které představují chemikálie, zařízení pro pěstování konopí, umístěné

⁹⁶ HRACHOVEC Miroslav a kol.: *Nelegální laboratoře na výrobu metamfetaminu a indoor pěstírny konopí*, Kriminologická příručka Drogy, Národní protidrogová centrála a Kriminologický ústav Praha, str. 10-24.

⁹⁷ *krkonosky.denik.cz: Zabavená varna na výrobu drog* [online]. [cit.18.1.2022]. Dostupné z: [Krkonoský deník | Varna pervitinu | fotogalerie \(denik.cz\)](https://www.krkonosky.denik.cz)

nástrahy. Proto je potřeba, aby policisté dbali zvýšené opatrnosti a měli představu o nebezpečí, které se v pěstírnách konopí nachází.

Každé osobě, která se v pěstírně konopí nachází, je potřeba zajistit kriminalistickým technikem stěru z dlaní. Účelem stěru z dlaní je zjistit přítomnost delta-9-tetrahydrokanabinolu (THC) u osob, a tímto potvrdit manipulaci s pěstovanými rostlinami.

Nejdříve se zajišťují stopy dle důležitosti, mikrostopy, daktyloskopické stopy, biologické stopy a další stopy, oblečení, rukavice pro případnou analýzu deoxyribonukleové kyseliny (DNA). Pokud situace na místě vyšetřované události dovolí, zajišťují se celé rostliny konopí. Nalezené stopy se zajišťují do určených jednorázových sáčků ORAGTECH nebo DEBASAFE. K úspěšnému provedení vyšetřování je potřeba všechny stopy zadokumentovat a popsat. Ke zkoumání se nezasílají všechny zajištěné stopy v pěstírně, ale ty stopy, které poskytují ucelený řetězec důkazů.

Zajišťování stop lze rozdělit na skupiny. První skupinou je zajišťování samotných rostlin konopí, u kterých se provádí dokumentace. Dokumentuje se vzdálenost vrcholku rostliny od osvětlení, velikost pěstební stolku a jeho výška od země. Zajišťuje se počet kusů z dané pěstební místnosti, které se ukládají do papírových obalů. Expert si na místě události zajišťuje vzorek pro expertizu a zajišťuje si vzorky vody z místa.

Následně se zajišťuje zařízení na pěstování. Tato fáze nastává po zajištění rostlin konopí. Zařízení se zajišťují na počet kusů z celého objektu. Pod samotnými čísly se evidují všechny květináče, pytle se zeminou, ventilátory.

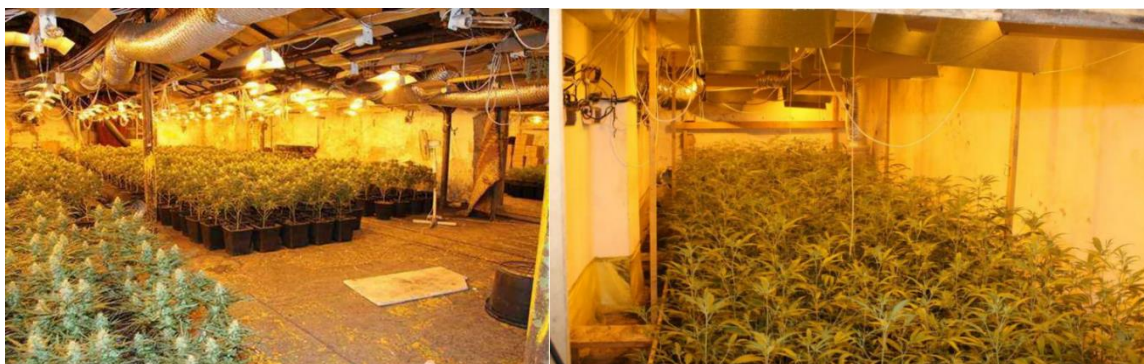
Na místě činu kriminalisté zajišťují pro pozdější genetické zkoumání, kartáčky na zuby, hřebeny, holicí strojky, nedopalky cigaret. Pro potřeby vyšetřování se zajišťují mobilní telefony, počítače, dokumentace a další nástroje, nebo zařízení, které se zasílají k dalšímu zkoumání.

Materiální stopy, které se běžně zajišťují v indoor pěstírně konopí:

- rostliny konopí v různé fázi růstu, usušené rostliny konopí,
- technologie k pěstování konopí, časové spínače elektrického proudu nebo časové hodiny,
- umělá hnojiva pro pěstování konopí.⁹⁸

Na Obrázku 3 a 4 je názorně znázorněna pěstírna konopí v různých velikostech a technologické zázemí pro jejich pěstění.

Obrázek 3 a 4: Pěstírna konopí⁹⁹

5.2. Typické stopy u přepravců drog

Přepravci se zabývají pašováním drog osobně, při něm využívají nejrůznějších dopravních prostředků, mezi typické dopravní prostředky náleží, automobilová doprava, letecká přeprava a mezi netypický způsob přepravy využití ponorek, které není prokázáno, ale ani vyloučeno. Se zvýšenými bezpečnostními opatřeními se přepravci drog přizpůsobují, vymýšlí a hledají nové způsoby, kterými by doručili přepravovanou drogu. Aktuálně ukrývají drogu v zavazadlových

⁹⁸ HRACHOVEC Miroslav a kol.: *Nelegální laboratoře na výrobu metamfetaminu a indoor pěstírny konopí*, Kriminologická příručka Drogy, Národní protidrogová centrála a Kriminologický ústav Praha, str. 79-88.

⁹⁹ *qap.cz: Zprávy* [online]. [cit. 18.1.2022]. Dostupné z: Rodinný dům ukrýval pěstírnu konopí! Boj s dealery pokračuje – Rodinný dům ukrýval pěstírnu konopí! Boj s dealery pokračuje: Zprávy - QAP.cz - Vaše internetové noviny

prostorech, v konstrukci dopravních prostředků, nebo využívají úkryt v tělních dutinách. Přeprava v tělních dutinách je velice nebezpečná. Přepravci využívají k přepravě i jiné osoby, které si náhodně vytipují, drogu této osobě pod různými záminkami přibalí a na místě určení si drogu z místa uložení, nejčastěji zavazadla, vyzvedne. Přepravci nezákonně využívají i děti k přepravě drog. Drogy uschovávají v hračkách, dětském oblečení, nebo je ukládají do dětských zavazadel a předpokládají, že dítě nebude předmětem kontroly.¹⁰⁰

Konkrétně pachatelé ve vozidlech schovávají drogu v sedadlech, pod sedadly a za nimi, v nádržích nebo kanystrech, náraznících, náhradních nebo speciálně upravených pneumatikách, ve vzduchových hadicích, popřípadě i v jiných menších prostorách.

Do tělních dutin si osoby schovávají drogy a poté jsou nalézány při kontrole v ústech, v umělém chrupu, konečníku, vlasech a pod parukami. Drogy mnohdy spolkyají v gumových kapslích. U žen je z důvodu podezření přepravy drogy potřeba provést prohlídku pohlavních orgánů, protože i tímto způsobem lze drogu přepravit.

Přepravci drog se vyznačují svojí nápaditostí a vymýšlejí maskování, kterým efektivně zamaskují přepravovanou drogu.¹⁰¹

¹⁰⁰ STRAUS, Jiří et al. *KRIMINALISTICKÁ METODIKA*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-66-0, str. 164-165.

¹⁰¹ STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6, str. 18-19.

Závěr

Téma bakalářské práce jsem si zvolil Vyšetřování drogové kriminality a typické stopy drogové kriminality. Hlavním důvodem výběru je profesní zájem o drogovou trestnou činnost, kterou se chci v dalším průběhu zaměstnání u Policie ČR zabývat. Prostudováním odborné literatury a jiných zdrojů souvisejících s drogovou trestnou činností jsem získal zkušenosti a postřehy, které rozšířily mé znalosti o této problematice a zejména znalosti o drogovém fenoménu, které využiji v praktické činnosti při své práci.

Napsáním bakalářské práce jsem chtěl zpracovat materiál o problematice drogové kriminality a nahlédnout do možností policie v boji s touto nelegální činností, který rozhodně není snadnou záležitostí. Z celého textu je zřejmé, že se jedná o velmi závažnou trestnou činnost, která se velmi negativně podepisuje na celé společnosti. Ta musí potom na nápravu negativních jevů (sociální, zdravotní atd.), ale i vynaložením policejních prostředků spojených s touto kriminalitou, vynakládat vysoké finanční prostředky na jejich nápravu.

Při studování této problematiky a konzultaci s příslušníky obecné kriminality jsem dospěl k závěru, že při vyšetřování drogové kriminality mají kriminalisté ztíženou práci. Jedním ze závěrů je fakt, že všechny osoby, které jsou zapojeny do obchodu s drogami, nechtějí být odhaleny a mají zájem na tom, aby nedošlo k odhalení jejich činnosti. Dalším negativním faktorem s drogovou trestnou činností je nedostatečné finanční pokrytí a odchod zkušených kriminalistů do civilu. To se samozřejmě odráží v samotné činnosti. Drogová trestná činnost vyžaduje aktivní práci policistů, která je pro policisty náročná a časově je vytěžuje. Myslím si, že je zapotřebí motivovat stávající policisty, kteří se podílejí na vyšetřování trestných činů, ale i přijímat nové kvalitní policisty, kteří se chtějí podílet na objasňování kriminality.

Představoval bych si intenzivnější školení a kurzy nejen pro kriminalisty, ale i pro policisty obvodních oddělení, kteří by získali teoretické vědomosti, které by mohli

využít v praxi. Policisté obvodních oddělení by se seznamovali s novými poznatky týkajícími se drogové kriminality a mohli by ve větší míře pomáhat kriminalistům, kteří se na tuto problematiku zaměřují.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- BORNÍK, Miroslav. *DROGY co bychom o nich měli vědět*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-85821-98-2.
- FENYK, Jaroslav et al. *Trestní právo procesní*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN:978-80-7598-306-0.
- GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a kol. *Kriminologie*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.
- HRACHOVEC Miroslav a kol.: *Nelegální laboratoře na výrobu metamfetaminu a indoor pěstírny konopí*, Kriminologická příručka Drogy, Národní protidrogová centrála a Kriminologický ústav Praha.
- CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Drogová kriminalita*. vyd. Praha: Policie ČR, Úřad vyšetřování pro Českou republiku Ministerstvo vnitra ČR – odbor personální práce a vzdělávání, 1999. ISBN 32-5901-7-261.
- JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 5. vyd. Praha: Leges, 2014. ISBN: 97-80-7502-049-9.
- KALINA, Kamil a kol. *DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOTI: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 80-86734-05-6.
- KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodika vyšetřování*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.
- KONRÁD, Zdeněk et al. *Kriminalistika. Teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7.
- MUSIL, Jan et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÝCH ČINŮ*. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1992. ISBN 80-7066-602-1.
- MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. vyd. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN: 80-7179-362-0.

- NOVOTNÝ, František a kol. *Trestní právo hmotné*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN:978-80-7380-651-4.
- STRAUS, Jiří et al. *KRIMINALISTICKÁ METODIKA*. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-66-0.
- STRAUS, Jiří et al. *METODIKA VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ KRIMINALITY*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN:80-7251-219-6.
- ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2* [online]. Praha: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-428-5.
- ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *DROGY, KRIMINALITA A PREVENCE*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5.
- ŠTABLOVÁ, Renata, Břetislav BREJCHA a kol. *NÁVYKOVÉ LÁTKY A SOUČASNOST*. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-224-2.

Zákony a stanoviska

- Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky spisová značka Tpjn 301/2013.
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád v posledním znění).
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění.
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů v posledním znění.

Nařízení a interní předpisy

- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady Evropského společenství č. 273/2004 ze dne 11. února 2004 o prekursorech drog.

- Nařízení Komise (ES) č. 1277/2005 ze dne 27. července 2005, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog a k nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi.
- Nařízení ministerstva vnitra č. 38/2012 Sb., o nakládání se zvláštními finančními prostředky, ve znění novely Nařízení Ministra Vnitra č. 4/2016 Sb.
- Nařízení Rady (ES) č. 111/2005 ze dne 22. prosince 2004, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi.
- Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku, v platném znění.
- Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 167/2016, kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky.
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 87/2016 o využívání informátorů, v platném znění.
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 272/2016 o drogové kriminalitě.
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 80/2014, kterým se upravuje postup při dožádání a provádění předstíraného převodu.
- Závazný pokyn policejního prezidenta č.15/2016, o operativně pátrací činnosti a zřizování týmů a pracovních skupin, v platném znění.
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 174/2016 o krycích prostředcích v platném znění.

Internetové zdroje

- www.celnisprava.cz
- www.extc.cz
- www.krkonosky.denik.cz
- www.mzcr.cz
- www.policie.cz
- www.prevcentrum.cz
- www.qap.cz
- www.unodc.org
- www.Zakonyprolidi.cz